

NGUYỄN PHƯỚC BẢO KHÔI

ĐỀ ÔN THI
TUYỂN SINH 10

Môn

NGŨ VĂN

(Bám sát cấu trúc đề thi của TP. Hồ Chí Minh năm học 2025 – 2026)

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

280 An Dương Vương, Phường Chợ Quán, TP Hồ Chí Minh

Điện thoại: (028) 38301303 – 39381382 – Fax: (028) 39381382

Email: nxb@hcmue.edu.vn – Website: nxb.hcmue.edu.vn

Phát hành điện tử và bán sách online: nxbdash.vn

**ĐỀ ÔN THI TUYỂN SINH 10
MÔN NGỮ VĂN**

(Bám sát cấu trúc đề thi của TP. Hồ Chí Minh năm học 2025 – 2026)

NGUYỄN PHƯỚC BẢO KHÔI

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng Biên tập NGUYỄN TIẾN CÔNG

Biên tập:

NGUYỄN THỊ NGỌC NHƯ

Trình bày bìa, minh họa:

NGUYỄN LÊ TRÚC LY

Chế bản, sửa bản in:

LÊ THỊ CẨM LÌN

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế – ISBN: 978-632-602-298-8

*Liên kết xuất bản: Công ty TNHH Đầu tư và Phát triển Giáo dục Sài Gòn.
334/67/2 Nguyễn Văn Nghi, Phường Hạnh Thông, TP. HCM*

In 5.000 cuốn, khổ 17 x 24 (cm) tại Xí nghiệp In II - Công ty TNHH MTV In Ba Đình; Địa chỉ: 258 Nguyễn Trãi, Phường Cầu Ông Lãnh, TP.HCM. Số xác nhận đăng ký xuất bản: 426-2026/CXBIPH/3-09/ĐHSPTPHCM; Quyết định tái bản: 28/QĐ-NXBĐHSPTPHCM ký ngày 02/02/2026. Nộp lưu chiểu quý I năm 2026.

MỤC LỤC

ĐỀ THAM KHẢO	4
HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THAM KHẢO	8
BÀI HỌC NGOÀI SÁCH GIÁO KHOA	17
ĐẦU CHỈ LÀ GIẢN DỊ	26
VÒNG TAY CHA ẤM ÁP	35
NGỌT NGÀO DÒNG NƯỚC TRONG NGUỒN	43
THAY LỜI TRI ÂN	52
TOÀN TÂM TOÀN Ý	60
THẨM SÂU TRONG MÀU XANH CÂY LÁ	70
ANH HÙNG GIỮA ĐỜI THƯỜNG	78
NHỮNG PHẬN NGƯỜI NƠI PHỐ THỊ	87
TRỌN NGHĨA VẸN TÌNH	96
LỰA CHỌN CỦA TRÁI TIM	106
TRONG TA CÓ ĐIỀU KÌ DIỆU	115
CÚC XANH NỞ GIỮA VƯỜN ĐỜI	123
ĐIỀU PHI THƯỜNG NHỎ BÉ	132
NHÌN THẬT KỈ – NGHĨ THẬT LÂU	141
NỒNG ẤM VỊ QUÊ	149
SÁNG BỪNG ĐỊA ĐẠO	158
THIỆT THA LỜI BIỂN HÁT	166
TAY NGƯỜI BIỂN ĐẤT THÀNH HOA	175
VINH QUANG VIỆT NAM	184

KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT MÔN NGỮ VĂN

ĐỂ
THAM KHẢO

Thời gian: 120 phút

CHỦ ĐỀ: TÔI – MỘT PHẦN CỦA THẾ GIỚI

*“những giọt nước làm nên biển cả, những cây lúa làm nên cánh đồng
và những vì sao làm nên sự phong phú của bầu trời...”*

(Trần Hoài Dương, *Cuộc phiêu lưu của những con chữ*)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Tôi là một con chữ chì ở nhà in. Tên tôi là A. Từ lâu tôi đã nổi tiếng, hễ nhắc đến tên, ai cũng biết. Khi vui sướng quá, người ta thường reo tên tôi trước tiên: “A – a – a!”. Khi ngạc nhiên, sửng sốt, người ta cũng kêu lên: “A!”. Khi đau đớn không chịu nổi, người ta cũng gọi tên tôi, mong tìm một người bạn che chở: “A – a – á!”. Hằng năm, cứ đến ngày khai trường, hàng triệu trẻ em ở khắp nơi bao giờ cũng phải làm quen với tôi trước tiên. Tôi đứng đầu bảng chữ cái nước ta. Trong bảng chữ cái của nhiều nước trên thế giới, tôi cũng là chữ được người ta trân trọng xếp ở hàng đầu... Còn nhiều ví dụ tương tự, không thể kể hết được.

(Lược một đoạn: A và các con chữ khác được Cô Sách Giáo Khoa kể cho nghe về Cung điện Ánh sáng với một thư viện rất lớn. Những con chữ tin rằng trong thư viện sẽ có cuốn Sách Ước giúp mình muốn gì được nấy. Từ hôm ấy, Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước luôn ám ảnh trong tâm trí của A.)

Tôi quyết định ra đi. Sống quanh quẩn ở nhà mãi, chán lắm. Khổ nhất là bị gò bó, lúc nào cũng phải sống trong một trật tự, mất hết thoải mái. Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng

loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu. Họ không hiểu điều đơn giản ấy, nhiều lúc cứ nhét tôi vào giữa, thậm chí vào cuối hàng chữ. Đã thế, cô thợ xếp chữ lại đứng về phe họ, hễ tôi vừa trồi lên đứng đầu hàng, là cô lại gắp tôi, nhét trở lại chỗ cũ. Ước không chịu được. Phải bỏ đi thôi! Tôi sẽ tìm bằng được Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước. Tôi sẽ ước sao được sống một mình, muốn làm gì, muốn ở đâu là tùy theo ý mình.

(Lược một đoạn: A đi qua Viện bảo tàng, lắng nghe những lời khuyên của bác P giàu kinh nghiệm. Sau đó A mơ thấy mình đến được Cung điện Ánh sáng, chiếm được cuốn Sách Ước, ước cuốn sách là của riêng mình.)

Tôi như phát cuồng lên, vừa sung sướng vừa lo sợ. Hai chân tôi riu vào nhau. Cuốn Sách Ước vừa mở ra, sáng lấp lánh. Nhiều chữ ào lên sát cạnh tôi. Tôi dang tay ra ngăn chúng lại, gạt phắt chúng đi, túm lấy chúng mà lẳng ra xa. Vừa gạt, tôi vừa hét: “Của tôi! Của tôi!”. Thừa lúc mọi người đang chạy tán loạn, tôi nhanh nhẹn thu mình lại, rồi dồn hết sức lực, bật dậy thật mạnh, quăng mình lộn ba vòng trong không trung và lao thẳng vào giữa trang sách. Tôi gào thật to: “Ước gì tôi được sống một mình! Chỉ một mình tôi thôi! Của tôi! Của tôi! Cuốn Sách Ước của tôi”. Cầu được ước thấy, cuốn sách cứ lớn lên, lớn dần và chỉ mình tôi ngồi chễm chệ trên đó. Nhìn các chữ khác đang đứng ngẩn ngơ phía dưới với những đôi mắt đầy thèm muốn, tôi sung sướng quá, cười ha hả rất sáng khoái. Trang sách cứ trải rộng mãi, cuộn cuộn như những đợt sóng. Ban đầu, điều đó làm tôi rất thích thú, nhưng sau lại thấy sợ. Xung quanh tôi vắng lặng, không một tiếng chim kêu, không một tiếng cây cỏ rì rào, không một bóng người qua lại. Tất cả chỉ một màu trắng lạnh lẽo như một bãi cát chết, nhìn hút tầm mắt. Bây giờ tôi mới nhận ra điều giản dị này: Một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì! Người tôi lúc lúc nóng hầm hập, lúc lạnh toát. Kinh hãi quá, tôi hốt hoảng kêu thét lên...

(Trích Cuộc phiêu lưu của những con chữ, Trần Hoài Dương, trong Tổng tập Truyện ngắn Việt Nam 1945 – 2005 (Tác giả tự chọn), Quyển 7, NXB Công an nhân dân, 2005)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Theo văn bản, nhân vật “tôi” dự định sẽ ước điều gì khi có được cuốn Sách Ước? (0,5 điểm)

b. Chi tiết “*Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu.*” và chi tiết “*Bây giờ tôi mới nhận ra điều giản dị này: Một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì!*” cho thấy sự thay đổi như thế nào trong nhận thức của nhân vật “tôi”? (0,75 điểm)

c. Xác định những câu rút gọn trong đoạn trích sau, khôi phục lại các thành phần bị rút gọn và cho biết tác dụng của việc sử dụng loại câu này: “*Ước không chịu được. Phải bỏ đi thôi! Tôi sẽ tìm bằng được Cung điện Ánh sáng và cuốn Sách Ước.*”. (0,75 điểm)

d. Hãy tưởng tượng, khi tỉnh lại và gặp các bạn chữ khác, nhân vật “tôi” sẽ nói gì với họ? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của đoạn trích tác phẩm *Cuộc phiêu lưu của những con chữ* (Trần Hoài Dương) ở trên.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

(Theo Thông tấn xã Việt Nam, <https://infographics.vn/ngay-quoc-te-da-dang-sinh-hoc-22-5>, truy xuất ngày 12/10/2025)

Câu 1. (1,0 điểm)

Hãy phân tích tác dụng của hình ảnh đối với việc thể hiện thông tin trong văn bản trên.

Câu 2. (4,0 điểm)

Em hãy chọn một trong hai yêu cầu sau để thực hiện:

1. Viết bài văn nghị luận về thái độ luôn coi mình là quan trọng nhất trong mối quan hệ với mọi người; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ sống hài hoà với mọi người.

2. Viết bài văn nghị luận về thái độ luôn coi con người là quan trọng nhất trong mối quan hệ với thế giới tự nhiên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ biết tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên.

HƯỚNG DẪN GIẢI ĐỀ THAM KHẢO

KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT

MÔN NGỮ VĂN

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học	5,0
	1	Đọc hiểu văn bản văn học	3,0
	a	Theo văn bản, nhân vật “tôi” dự định sẽ ước “ <i>được sống một mình, muốn làm gì, muốn ở đâu là tùy theo ý mình</i> ” khi có được cuốn Sách Ước.	0,5
	b	<p>Có thể theo hoặc diễn đạt tương đương gợi ý sau:</p> <p>Lựa chọn 1 (trình bày ngắn gọn)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hai chi tiết này đã cho thấy sự thay đổi tích cực, tiến bộ trong nhận thức của nhân vật “tôi”. (0,25 điểm) – Nguyên nhân: Đầu tiên, nhân vật “tôi” đề cao giá trị bản thân (0,25 điểm); sau đó, nhân vật này đã dần hiểu rằng mỗi cá nhân chỉ có ý nghĩa khi đặt trong tập thể/ hoà vào tập thể (0,25 điểm). <p>Lựa chọn 2 (trình bày cụ thể)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Chi tiết “<i>Bạn bè chẳng ai hiểu tôi. Họ không đánh giá hết vai trò quan trọng loại A của tôi. Chữ A thì bao giờ cũng phải được ưu tiên đứng ở hàng đầu.</i>” thể hiện sự tự cao của nhân vật “tôi”, cho rằng mình quan trọng nhất, phải luôn được đứng đầu. (0,25 điểm) – Chi tiết “<i>Bây giờ tôi mới nhận ra điều giản dị này: Một chữ A như tôi sống cô độc trên trang sách trống trải, nào có nghĩa gì!</i>” cho thấy nhân vật “tôi” đã nhận ra ý nghĩa của sự gắn kết giữa bản thân và những cá thể khác. (0,25 điểm) – Hai chi tiết này đã cho thấy sự thay đổi trong nhận thức của nhân vật “tôi”: từ đề cao giá trị bản thân đến thấu hiểu rằng mỗi cá nhân chỉ có ý nghĩa khi đặt trong tập thể/ hoà vào tập thể. (0,25 điểm) 	0,75

	<p>Có thể theo hoặc diễn đạt tương đương gợi ý sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Những câu rút gọn trong đoạn trích: “<i>Ưc không chịu được. Phải bỏ đi thôi!</i>”. (0,25 điểm) – Khôi phục lại các thành phần bị rút gọn trong câu: “<i>Tôi ưc không chịu được. Tôi phải bỏ đi thôi!</i>”. (0,25 điểm) – Tác dụng của việc sử dụng loại câu này: giúp câu văn súc tích hơn nhưng vẫn đảm bảo truyền đạt đúng và đủ nội dung thông tin (bộc lộ tâm trạng bức bối, nôn nóng, mong muốn phải hành động nhanh chóng). (0,25 điểm) 	0,75
	<p>Học sinh tự do nêu quan điểm, miễn thuyết phục và hợp lí.</p> <p>Có thể theo gợi ý sau:</p> <p>Theo em, khi tỉnh lại và gặp các bạn cũ khác, nhân vật “tôi” sẽ nói với họ như sau: “<i>Tôi xin lỗi các bạn vì thái độ lúc trước của mình. Bây giờ tôi đã nhận ra giá trị của mỗi bạn ở đây và giá trị thật của bản thân.</i>”. (0,25 điểm)</p> <p>Nguyên nhân:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lời nói này cho thấy nhân vật “tôi” thực sự ăn năn với những suy nghĩ, hành động không đúng của bản thân. (0,25 điểm) – Lời nói này đã làm rõ thêm cho sự thay đổi tích cực, tiến bộ trong nhận thức của nhân vật “tôi”. (0,25 điểm) – Lời nói này đã góp phần làm rõ chủ đề của đoạn trích (mỗi cá nhân chỉ có ý nghĩa khi đặt trong tập thể/ hoà vào tập thể). (0,25 điểm) 	1,0
2	Viết đoạn văn nghị luận văn học	2,0
	<p><i>Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Đảm bảo yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn. – Học sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, phối hợp, móc xích hoặc song hành. 	0,25
	<p><i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của đoạn trích tác phẩm Cuộc phiêu lưu của những con chữ (Trần Hoài Dương).</i></p>	0,25

	<p><i>Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i></p> <p>Lựa chọn 1</p> <p>(1) Chủ đề của truyện: Mỗi cá nhân chỉ có ý nghĩa khi đặt trong tập thể/ hoà vào tập thể.</p> <p>(2) Chủ đề này được làm rõ với các nội dung sau:</p> <p>2.1. Nhân vật “tôi” từ việc tự hào về vị trí, vai trò của bản thân dần chuyển sang thái độ tự cao (biểu hiện qua nỗi thất vọng khi người khác không đánh giá đúng giá trị của mình).</p> <p>2.2. Giác mơ kì lạ đã khiến nhân vật “tôi” có sự chuyển biến tích cực, mạnh mẽ trong nhận thức.</p> <p>– Cho 0 điểm nếu làm sai hoặc không làm.</p> <p>– Cho 0,25 điểm với nội dung (1).</p> <p>– Cho 0,75 điểm nếu viết được nội dung (2) với đầy đủ các ý 2.1 và 2.2, phân tích có kèm bằng chứng cụ thể từ văn bản. Nếu chỉ nêu chung chung, thiếu bằng chứng cụ thể thì chỉ cho 0,5 điểm.</p> <p>– Cho 0,5 điểm cho nội dung (2) khi chỉ nêu được ý 2.1 hoặc 2.2, phân tích có kèm bằng chứng cụ thể từ văn bản. Nếu chỉ nêu chung chung, thiếu bằng chứng cụ thể thì chỉ cho 0,25 điểm.</p> <p>Lựa chọn 2</p> <p>(1) Đặc sắc nghệ thuật:</p> <p>1.1. Lựa chọn ngôi kể: Ngôi kể thứ nhất với người kể chuyện xưng “tôi” khiến câu chuyện được thuật lại sinh động, thuyết phục hơn, giúp người kể bộc lộ được suy nghĩ, cảm xúc, tăng sự gắn kết với người đọc.</p> <p>1.2. Xây dựng nhân vật: Tính cách nhân vật được xây dựng khá chân thực thông qua hành động, lời thoại (lời đối thoại và lời độc thoại), ý nghĩ,...</p> <p>(2) Vai trò: Những nét đặc sắc nghệ thuật này đã góp phần làm rõ chủ đề và chuyển tải thông điệp của đoạn trích.</p> <p>– Cho 0 điểm nếu làm sai hoặc không làm.</p> <p>– Cho 0,75 điểm nếu viết được nội dung (1) với đầy đủ các ý 1.1 và 1.2, phân tích có kèm bằng chứng cụ thể từ văn bản. Nếu chỉ nêu chung chung, thiếu bằng chứng cụ thể thì chỉ cho 0,5 điểm.</p>	1,0
--	---	-----

	<p>– Cho 0,5 điểm cho nội dung (1) khi chỉ nêu được ý 1.1 hoặc 1.2, phân tích có kèm bằng chứng cụ thể từ văn bản. Nếu chỉ nêu chung chung, thiếu bằng chứng cụ thể thì chỉ cho 0,25 điểm.</p> <p>– Cho 0,25 điểm với nội dung (2).</p> <p>Lưu ý: Học sinh có thể trình bày và diễn đạt giống gợi ý hoặc tương tự, miễn là thuyết phục.</p>	
d	Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp, liên kết trong văn bản.	0,25
e	Thể hiện góc nhìn riêng; có suy nghĩ sâu sắc, tinh tế về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo.	0,25
Tổng điểm phần I		5,0
II	Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội	5,0
1	Đọc hiểu văn bản thông tin	1,0
	<p>Học sinh cần nêu rõ 2 ý: ý 1 là nêu được thuật ngữ dành cho hình ảnh trong văn bản, ý 2 là nêu tác dụng của hình ảnh ấy.</p> <p>Có thể theo hoặc diễn đạt tương đương gợi ý sau:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hình ảnh là phương tiện phi ngôn ngữ được sử dụng trong văn bản. (0,25 điểm) – Tác dụng: cụ thể hoá thông tin về đa dạng sinh học được nói đến trong văn bản (0,25 điểm); tăng tính chân thực và thuyết phục cho nội dung thông tin mà văn bản trình bày/ chuyển tải (0,25 điểm); tạo được sự sinh động, hấp dẫn trong cách trình bày thông tin (0,25 điểm). 	
2	Viết bài văn nghị luận xã hội	4,0
	<p><i>a. Xác định được yêu cầu về hình thức bài văn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Đảm bảo yêu cầu về hình thức của kiểu bài nghị luận xã hội. – Mở bài: giới thiệu được vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề. – Thân bài: triển khai được vấn đề. – Kết bài: khái quát vấn đề bàn luận và rút ra bài học cho bản thân. 	0,5

	<p><i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận</i></p> <p>Lựa chọn 1: Nghị luận về thái độ luôn coi mình là quan trọng nhất trong mỗi quan hệ với mọi người; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ sống hài hoà với mọi người.</p> <p>Lựa chọn 2: Nghị luận về thái độ luôn coi con người là quan trọng nhất trong mỗi quan hệ với thế giới tự nhiên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ biết tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên.</p>	0,25
	<p><i>c. Viết được bài văn nghị luận đảm bảo các yêu cầu</i></p> <p>Học sinh có thể trình bày bằng nhiều cách khác nhau, miễn là hợp lí và thuyết phục. Tham khảo cách triển khai và một số nội dung cụ thể sau:</p> <p>Lựa chọn 1</p> <p>1. Giải thích</p> <p>– Khi ai đó “<i>coi mình là quan trọng nhất</i>” nghĩa là họ đã đặt cái tôi lên trên tất cả, luôn cho rằng ý kiến, cảm xúc, vai trò, thậm chí quyền lợi của bản thân phải được ưu tiên hàng đầu.</p> <p>– “<i>Sống hài hoà với mọi người</i>” là biết cân bằng lợi ích của bản thân với quyền lợi của người khác, biết cư xử nhẹ nhàng, tôn trọng, thấu hiểu dù với người thân trong gia đình hay những mối quan hệ xã hội khác nhau.</p> <p>2. Bàn luận về thái độ luôn coi mình là quan trọng nhất trong mỗi quan hệ với mọi người</p> <p>2.1. Biểu hiện của thái độ: Khi luôn coi mình là quan trọng nhất trong mỗi quan hệ với mọi người, cá nhân ấy luôn muốn người khác nghe theo ý mình, xem quan điểm của bản thân là chân lí, không có sự trao đổi hoặc thấu hiểu. Họ cũng dễ xem nhẹ công sức và cảm xúc của người khác, thường đặt lợi ích cá nhân lên trên lợi ích của tập thể. Kiểu người ấy cũng thích áp đặt và phán xét nhưng lại khó tiếp nhận góp ý hoặc khi bị phản biện sẽ dễ tự ái, bực phát nóng giận.</p> <p>2.2. Nguyên nhân của thái độ: Thái độ này thường bắt nguồn từ cái tôi quá lớn và việc thiếu thấu cảm đối với người khác. Bên cạnh đó, thói tự mãn về năng</p>	2,25

	<p>lực, vai trò của bản thân cũng dễ hình thành tâm lí phải được tôn trọng, phải được lắng nghe hơn bất cứ ai. Ngoài ra, việc thiếu trải nghiệm sống cùng tập thể, vốn quen được nuông chiều, nhận thức sai lầm khi đánh đồng việc khẳng định bản thân với việc tôn sùng cái tôi, khiến ranh giới giữa tự tin và tự cao trở nên mong manh, luôn xem mình là số một trong mọi mối quan hệ.</p> <p><i>2.3. Tác hại của thái độ:</i> Người luôn coi mình là quan trọng nhất thường khiến người khác cảm thấy bị xem nhẹ và khó chịu, từ đó dễ nảy sinh khoảng cách và mâu thuẫn trong giao tiếp. Càng đề cao bản thân, họ càng đánh mất sự tin cậy và thiện cảm của mọi người, dần trở nên cô lập giữa tập thể, sống đơn độc dù ở giữa đám đông. Nguy hại hơn, thái độ tự cao khiến họ khép kín trước mọi góp ý, ngại tiếp nhận cái mới, dẫn đến trì trệ, khó phát triển bản thân.</p> <p>3. Giải pháp giúp các bạn trẻ sống hài hoà với mọi người</p> <p><i>3.1. Về phía người lớn:</i> Gia đình và nhà trường nên hướng dẫn các bạn trẻ biết cách lắng nghe, tôn trọng sự khác biệt và biết đặt mình vào vị trí của người khác. Người lớn cũng cần làm gương với thái độ ôn hoà, bao dung trong ứng xử hằng ngày. Đồng thời, gia đình và nhà trường cần tạo cơ hội cho các bạn trẻ tham gia hoạt động tập thể để rèn kĩ năng hợp tác và chia sẻ, để dần dần hiểu rằng giá trị của bản thân chỉ có ý nghĩa khi gắn với cộng đồng.</p> <p><i>3.2. Về phía các bạn trẻ:</i> Việc cân bằng giữa cái tôi và cái ta, giữa khẳng định bản thân và hoà hợp với cộng đồng là điều không dễ dàng. Muốn vậy, trong giao tiếp, thay vì khẳng khẳng bảo vệ quan điểm cá nhân, các bạn trẻ nên biết lắng nghe, thấu hiểu và nhường nhịn khi cần thiết. Trong ứng xử với mọi người, các bạn trẻ cần rèn luyện thái độ khiêm tốn, chân thành, biết cảm thông và sẻ chia. Các bạn trẻ cũng cần tích cực tham gia các hoạt động tập thể, làm việc nhóm để tăng cơ hội được rèn kĩ năng hợp tác, tinh thần trách nhiệm và khả năng giao tiếp tinh tế.</p>	
--	--	--

Lựa chọn 2

1. Giải thích

– Khi ai đó “*coi con người là quan trọng nhất trong mối quan hệ với thế giới tự nhiên*” nghĩa là họ xem con người là chủ nhân của Trái Đất, có quyền chi phối và khai thác thiên nhiên tùy ý. Họ thường đặt lợi ích của con người lên trên sự cân bằng sinh thái, cho rằng tự nhiên tồn tại để phục vụ con người.

– “*Biết tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên*” là hiểu rằng mọi sinh vật đều có giá trị đóng góp cho sự sống trên Trái Đất, nhận thức được sự phong phú, độc đáo và vai trò thiết yếu của các loài sinh vật, luôn cư xử với thiên nhiên bằng thái độ trân trọng và bảo vệ, sống hài hoà, gìn giữ và phát huy vẻ đẹp, sự phong phú của môi trường sống.

2. Bàn luận về thái độ luôn coi con người là quan trọng nhất trong mối quan hệ với thế giới tự nhiên

2.1. *Biểu hiện của thái độ*: Nhiều người xem thiên nhiên chỉ là phương tiện phục vụ cho nhu cầu và lợi ích của mình, sẵn sàng hi sinh môi trường sống vì lợi ích kinh tế trước mắt. Vì nhận thức sai lầm ấy, họ sẵn sàng khai thác tài nguyên vô độ, tàn phá rừng, săn bắt động vật, đầu độc môi trường bằng khí thải, hoá chất mà không nghĩ đến hậu quả lâu dài.

2.2. *Nguyên nhân của thái độ*: Nguyên nhân chính bắt nguồn từ tư duy lấy con người làm trung tâm – cho rằng con người là chủ thể tối cao có quyền chi phối mọi thứ. Ngoài ra, sự phát triển nhanh của khoa học, công nghệ và kinh tế càng khiến con người tự tin quá mức vào sức mạnh của mình, quên rằng họ chỉ là một phần trong hệ sinh thái. Bên cạnh đó, lối sống thực dụng và chạy theo lợi ích vật chất khiến nhiều người coi nhẹ giá trị của thiên nhiên, dẫn đến việc khai thác bừa bãi và xem thường mối quan hệ hài hoà giữa con người với môi trường sống.

2.3. Tác hại của thái độ: Con người vì tham vọng thống trị tự nhiên, vì xem mình là trung tâm và quan trọng nhất trong mối quan hệ với tự nhiên mà khai thác tài nguyên quá mức, phá rừng, huỷ hoại môi trường sống của muôn loài, khiến hệ sinh thái mất cân bằng, dẫn đến biến đổi khí hậu, khiến mức độ ô nhiễm gia tăng và thiên tai ngày càng tăng cả về số lượng và mức độ. Không chỉ làm suy thoái môi trường, thái độ ấy còn khiến con người xa rời thiên nhiên, đánh mất sự hài hoà vốn có, từ đó đe dọa sự sống và tương lai bền vững của chính nhân loại.

3. Giải pháp giúp các bạn trẻ biết tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên

3.1. Về phía người lớn: Để giúp các bạn trẻ tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên, người lớn cần nêu gương và định hướng bằng hành động cụ thể. Cha mẹ, thầy cô nên giáo dục trẻ về giá trị của thiên nhiên, khuyến khích tham gia hoạt động bảo vệ môi trường, tiết kiệm tài nguyên, trồng cây xanh. Đồng thời, người lớn cần tạo điều kiện cho trẻ trải nghiệm và quan sát thiên nhiên, từ đó hình thành ý thức yêu quý, trân trọng và gìn giữ sự phong phú của sự sống quanh mình.

3.2. Về phía các bạn trẻ: Để tôn trọng sự đa dạng của thế giới tự nhiên, mỗi bạn trẻ cần bắt đầu từ nhận thức rằng con người chỉ là một phần của tự nhiên, biết sống hoà hợp, không khai thác quá mức hay huỷ hoại môi trường vì lợi ích trước mắt. Hơn thế, khi biết yêu, tôn trọng và bảo vệ thiên nhiên, chính các bạn đang chung tay giữ gìn sự phong phú của sự sống và góp phần bảo vệ tương lai bền vững cho chính mình và cho Trái Đất. Từ nhận thức ấy, các bạn trẻ cần quan sát và trân trọng từng loài cây, con vật, khu vườn, dòng sông, bầu trời xung quanh mình. Các bạn trẻ cũng cần giữ gìn môi trường sạch đẹp bằng cách không xả rác, tiết kiệm điện nước, tham gia trồng và chăm sóc cây xanh, hạn chế sử dụng đồ nhựa và túi ni lông.

	<p>Lưu ý: Học sinh có thể trình bày và diễn đạt giống gợi ý hoặc tương tự, miễn là thuyết phục.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cho 0 điểm nếu làm sai hoặc không làm. – Cho 0,5 điểm nếu nêu và làm rõ được yêu cầu 1. – Cho 0,75 điểm nếu nêu được 3 ý của yêu cầu 2; cho 0,5 điểm nếu chỉ nêu được 2 ý; cho 0,25 điểm nếu chỉ nêu được 1 ý. – Cho 1,0 điểm nếu nêu được 2 ý của yêu cầu 3 và có bằng chứng tương ứng; cho 0,75 điểm nếu chỉ nêu được 1 ý có bằng chứng tương ứng và 1 ý không có bằng chứng hoặc nêu được 2 ý nhưng thiếu bằng chứng; cho 0,5 điểm nếu chỉ nêu được 1 ý có bằng chứng tương ứng; cho 0,25 điểm nếu chỉ nêu được 1 ý nhưng thiếu bằng chứng tương ứng. 	
	<i>d. Diễn đạt:</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, dùng từ, ngữ pháp, liên kết trong văn bản.	0,5
	<i>e. Sáng tạo:</i> Thể hiện góc nhìn riêng; có suy nghĩ sâu sắc, tinh tế về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo.	0,5
	Tổng điểm phần II	5,0
	Tổng điểm toàn bài (I + II)	10,0

BÀI HỌC NGOÀI SÁCH GIÁO KHOA

*“Người thầy trung bình chỉ biết nói, người thầy xuất chúng biết minh họa,
người thầy vĩ đại biết cách truyền cảm hứng.”*

(Nhà văn William Arthur Ward)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

*Bài học đầu tiên cô dạy cho con
Hãy sống với lòng yêu thương, chia sẻ
Nếu mở đời bằng chiếc chìa ích kỉ
Làm sao con có thể lớn khôn hơn.*

*Bài học đầu tiên cô dạy cho con
Đừng lùi bước trước khó khăn, thử thách
Nếu không tin vào tương lai phía trước
Làm sao con chạm đến được thành công.*

*Bài học đầu tiên cô dạy cho con
Hãy nâng niu từng bông hoa, chiếc lá
Khi tồn tại với khô cằn sỏi đá
Làm sao con có thể được an vui.*

*Có những điều bé nhỏ, giản dị thôi
Nhưng lại là những điều cao đẹp nhất
Cô luôn dặn: chỉ cần con chân thật
Hạnh phúc sẽ luôn mở lối chờ con.*

(Phỏng theo *Bài học đầu tiên*, Huỳnh Phước Nguyên,
Tập chí Văn học và tuổi trẻ, NXB Giáo dục Việt Nam, 2017)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Theo lời cô dạy, để lớn khôn hơn thì người học sinh cần phải làm gì? (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau: (0,75 điểm)

*Bài học đầu tiên cô dạy cho con
Hãy nâng niu từng bông hoa, chiếc lá
Khi tồn tại với khô cằn sỏi đá
Làm sao con có thể được an vui.*

c. Em hiểu như thế nào về hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Cô luôn dặn: chỉ cần con chân thật
Hạnh phúc sẽ luôn mở lối chờ con.*

d. Em tâm đắc với bài học nào của cô giáo trong bài thơ đã dạy cho học sinh? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Bài học đầu tiên* (Huỳnh Phước Nguyên).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Vào mỗi trưa, nắng như đổ lửa xuống mặt đường Lý Thường Kiệt, trước một quán cơm xã hội nhỏ không biển hiệu, hàng dài người vẫn lặng lẽ xếp hàng. Từ người già, người khuyết tật đến công nhân, sinh viên, lao động tự do... Họ đứng kín một khoảng vỉa hè, tay che nắng, mắt hướng vào bên trong căn bếp nhỏ chờ đợi một bữa ăn đủ đầy chỉ với giá 2.000 đồng. Giữa dòng người chen chúc ấy, xuất hiện bóng dáng của một ông lão tóc bạc trắng, mặc áo sơ mi trắng chỉnh tề. Ông chậm rãi bung từng khay cơm đến tận bàn, cúi nhẹ đầu cảm ơn rồi quay lại vào gian bếp, tiếp tục sắp xếp đồ ăn lên khay.

Khách lần đầu đến quán cơm thường nhằm ông là chủ quán, hoặc một bác bảo vệ già tốt bụng. Nhưng với ai đã gắn bó lâu tại đây, đều gọi ông lão bằng một cái tên đầy kính trọng “Thầy Thạch”. Ông là GS.TS Lê Ngọc Thạch (77 tuổi), một trong những giáo sư đầu ngành của bộ môn Hoá học hữu cơ, nguyên giảng viên khoa Hoá học, Trường Đại học Khoa học tự nhiên (Đại học Quốc gia TP.HCM), người đã gắn bó với quán cơm xã hội Mây Ngàn 1 suốt hơn một thập kỉ qua. Không chỉ đến vài lần tượng trưng, mà đều đặn ba buổi mỗi tuần, ông có mặt từ sớm trước giờ mở bán, xắn cao tay áo vào bếp cùng các tình nguyện viên khác như một người phục vụ thực thụ.

Vị giáo sư đã đồng hành cùng quán cơm từ những ngày đầu tiên nơi đây vừa nhóm bếp. Ngay khi hay tin các cựu học sinh Trường Petrus Ký (nay là Trường THPT Lê Hồng Phong) cùng nhau sáng lập một quán cơm xã hội với giá 2.000 đồng giúp đỡ người khó khăn, thầy Thạch đã không ngần ngại liên hệ để đóng góp.

Ở tuổi 77, đôi tai của thầy Thạch đã không còn nghe trọn vẹn lời người khác vì chứng lãng tai tuổi già. Tuy nhiên, khiếm khuyết ấy không thể ngăn bước chân ông đến với căn bếp nhỏ của quán cơm xã hội mỗi tuần. X xắn cao tay áo, ông bung từng khay cơm, lau từng chiếc bàn, múc từng bát canh phục vụ cho những vị khách có hoàn cảnh khó khăn.

Chỉ tay vào chiếc bảng ghi tên những ân nhân đã quyên góp cho quán, ông Nguyễn Minh Nghĩa, đồng sáng lập quán cơm xã hội Mây Ngàn 1, nhắc đến vị giáo sư với sự trân trọng đặc biệt: “Lúc quán mới mở năm 2015, Giáo sư Thạch là người đầu tiên quyên góp và ông cũng là người đầu tiên không chỉ ủng hộ tài chính mà còn trực tiếp đến phục vụ như một tình nguyện viên có tâm”, ông Nghĩa nói.

Có người đến ăn, thấy ông lão tóc bạc dọn bàn, rót nước, liền thắc mắc: “Chủ quán hả?”. Đến khi biết đó là một giáo sư đã về hưu, ai nấy đều ngạc nhiên. Bởi hiếm ai mang học hàm, học vị như ông lại chọn âm thầm làm việc tay chân giản dị như vậy. “Thật sự tôi không biết ông là giáo sư đâu. Ông lúc nào cũng vui vẻ, lịch sự như người phục

vụ chuyên nghiệp. Sau này nghe mấy cô chủ trong quán kể, tôi mới biết ông từng dạy học, lại là người có học vị cao như vậy”, bà Quỳnh, vị khách thường xuyên ghé ăn tại quán nói.

Chuyện Giáo sư Thạch lặng lẽ bung com ở quán 2.000 đồng chỉ là một phần nhỏ trong hành trình thiện nguyện dài hơi của ông. Bước ra khỏi căn bếp nhỏ giản dị, ông lại trở về với thế giới của tri thức, nhưng ở đó, lòng nhân ái vẫn luôn được ông mang theo bên mình. Dù đã gần 80 tuổi, ông vẫn ngày ngày làm việc không ngừng. Ngoài giờ đứng lớp, ông viết sách, nghiên cứu, để rồi cho ra đời 14 đầu sách khoa học, cùng nhiều tài liệu được ông trân trọng gửi tặng các trường đại học. Hành trình trao đi của vị giáo sư không chỉ dừng lại trên những trang sách, ông còn tiếp tục sẻ chia bằng chính số tiền dưỡng già tích góp nhiều năm của mình.

Tình âm thầm rút số tiết kiệm quynh góp 1 tỉ đồng cứu trợ đồng bào thiệt hại do cơn bão Yagi, sáng lập nên giải thưởng Lê Văn Thới trị giá 2 tỉ đồng và tham gia nhiều chương trình thiện nguyện khác; thế nhưng, khi được hỏi về tâm nguyện khi làm việc thiện, ông chỉ cười nhẹ: “Tôi trao đi vì trong tâm tôi muốn vậy. Một hai tỉ đồng là số tiền lớn với người đi làm như tôi thôi, nhưng so với những mất mát mà đồng bào phải gánh chịu sau bão lũ thì số tiền này chỉ như hạt cát”, thầy Thạch nói. Giáo sư Lê Ngọc Thạch từng nhận Huân chương Lao động hạng Ba, Bằng khen của Thủ tướng và nhiều danh hiệu cao quý khác.

(Dẫn theo *Vị giáo sư gác bục giảng, hơn 10 năm bung com phục vụ người nghèo ở TP.HCM*, Khoa Nguyễn, nguồn <https://dantri.com.vn/thoi-su/vi-giao-su-gac-buc-giang-hon-10-nam-bung-com-phuc-vu-nguoi-ngheo-o-tphcm-20250821004858283.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong đoạn trích từ “Chuyện Giáo sư Thạch lặng lẽ bung com ở quán 2.000 đồng...” đến “... Giáo sư Lê Ngọc Thạch từng nhận Huân chương Lao động hạng Ba, Bằng khen của Thủ tướng và nhiều danh hiệu cao quý khác.”.

Câu 2. (4,0 điểm)

Người thầy giỏi không chỉ trao cho học sinh bao điều phải nghĩ mà còn gọi cho các em những việc cần làm.

Từ kết quả đọc hiểu ở phần II và trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày ý kiến của bản thân về quan điểm trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 25 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

“Giản dị chính là sự tinh tế tối thượng.”

(Danh họa Leonardo da Vinci)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Ở nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, chúng tôi đã được nghe, được thấy và được học tập nhiều bài học về con người và cách mạng. Song chúng tôi vẫn cảm thấy thiếu, nếu như không được gặp một người tượng trưng cho cả dân tộc: Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Vào hồi 8 giờ sáng, một buổi sáng đầy ánh mặt trời, chúng tôi tới Phủ Chủ tịch. “Tới thăm nhà Bác Hồ.” như lời đồng chí Ca, một người bạn cộng tác của chúng tôi, đã nói với chúng tôi một cách cảm động và tự hào. Chúng tôi qua chiếc cổng sắt cao không có người gác. Xuống ô tô, chúng tôi đi bộ tới một căn nhà nhỏ cũ, tương phản với cái vẻ đồ sộ của những toà nhà khác ở xung quanh. Chúng tôi bước qua một cái cửa để ngõ, thông sang một căn phòng nhỏ. Một người dáng rất nhanh nhẹn, thân mật ra đón chúng tôi. Đó là Thủ tướng Phạm Văn Đồng. Ở đầu một chiếc bàn quay lưng về phía chúng tôi, có một người đang ngồi. Khi nghe thấy tiếng nói và bước đi của chúng tôi, người đó đứng dậy, đi về phía chúng tôi, hai tay rộng mở và vẻ mặt hiền từ. Đó là Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chủ tịch nói với chúng tôi: “Nhiệt liệt chào mừng các bạn!”. Rồi Chủ tịch ôm hôn chúng tôi. Lời chào thăm thiết của Chủ tịch có sự dịu dàng và cương quyết của hàng thế kỉ. Chủ tịch lại nói: “Rất cảm ơn các bạn đã đến thăm chúng tôi. Tôi biết rằng các bạn tới đây từ một đất nước rất xa xôi và đã trải qua nhiều khó khăn để trao cho chúng tôi sự ủng hộ và tình đoàn kết của nhân dân các bạn. Rất cảm ơn!”. Câu cuối này, Chủ tịch nói bằng tiếng Tây Ban Nha (ngôn

ngữ được người Chi-lê sử dụng – Người biên soạn chú thích) rất rõ. Đây là lời chào triu mến của vị Chủ tịch nước Việt Nam, một con người đầy tình người và giản dị.

Chúng tôi ngồi quanh một cái bàn, Chủ tịch Hồ Chí Minh chậm rãi mở chiếc phong bì, lấy ra một tấm ảnh và nói với chúng tôi: “Đây là một kỉ niệm!”. Chủ tịch lần lượt giới thiệu với chúng tôi những em thiếu nhi anh hùng miền Nam có nét mặt thơ ngây đang ngồi quây quần quanh Chủ tịch trong tấm ảnh. Chủ tịch nói: “Tôi rất vui lòng về các cháu thiếu nhi ngày nay. Các cháu đã làm được nhiều việc hơn chúng tôi. Tôi chưa khi nào làm được những việc mà các cháu đã làm. Thiếu nhi ở thời tôi cũng vậy.”. Sau đó, Chủ tịch mở một quyển vở cũ, với giọng dịu hiền, Chủ tịch đọc những con số chỉ rõ những thanh niên, thiếu nhi đã đạt được những thành tích xuất sắc trong học tập, lao động và trong những việc anh hùng. Những con số này mỗi ngày một tăng nói lên sự nỗ lực của thanh niên. Trong khi Chủ tịch nói, chúng tôi hiểu rằng Người đang ở trước mặt mình đây chính là người đã cùng với số ít người khác sáng lập ra Đảng; là người đã bị tù đày, truy nã; là người đã tổ chức đấu tranh để giải phóng đất nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh là lịch sử, là người Con và người Cha của cách mạng. Cuộc đời gương mẫu và nếp sống giản dị của Chủ tịch đã khắc sâu vào tâm trí chúng tôi.

[...] Chủ tịch Hồ Chí Minh tạm biệt chúng tôi. Những lời nói cuối cùng của Chủ tịch mãi mãi vang trong tâm trí chúng tôi. Cái nhìn dịu hiền và triu mến của Chủ tịch đã làm chúng tôi vô cùng xúc động. Chủ tịch đứng dậy, lại bắt tay, ôm hôn chúng tôi và một lần nữa nói với chúng tôi một câu bằng tiếng Tây Ban Nha rất rõ: “Rất cảm ơn, rất cảm ơn các bạn!”. Chủ tịch nói thêm: “Nhờ các bạn chuyển lời chào thân thiết của nhân dân Việt Nam đến nhân dân Chi-lê!”. Chủ tịch từ từ đi ra, tay chống ba-toong và đi đôi dép cao su, vật dụng không thể lẫn vào đâu được của Người. Không có vẻ kiêu kì, không có gì cao sang trong lời nói, mà chỉ thấy niềm tin mãnh liệt vào nhân dân. Những phút dài im lặng tiếp theo, sau khi tạm biệt Bác Hồ, chúng tôi cố trấn tĩnh

lại. Chưa bao giờ chúng tôi cảm thấy sự giản dị và vĩ đại lại đi liền với nhau như vậy. Chưa bao giờ một người khi nói với chúng tôi về các em nhỏ lại giáo dục chúng tôi nhiều như vậy.

(Dẫn theo *Một người tượng trưng cho cả dân tộc*, Xan-va-đo A-gien-đê, *Một giờ với đồng chí Hồ Chí Minh*, Lê Khánh Sơn sưu tầm và biên soạn, in lần thứ ba, NXB Thanh niên, 2007)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm thành phần biệt lập trong câu văn: “*Chủ tịch từ từ đi ra, tay chống ba-toong và đi đôi dép cao su, vật dụng không thể lẫn vào đâu được của Người.*”. (0,5 điểm)

b. Nhận xét về chi tiết Bác Hồ đã nói những câu bằng tiếng Tây Ban Nha rất rõ trong văn bản. (0,75 điểm)

c. Nêu tình cảm, cảm xúc của tác giả thể hiện trong văn bản. (0,75 điểm)

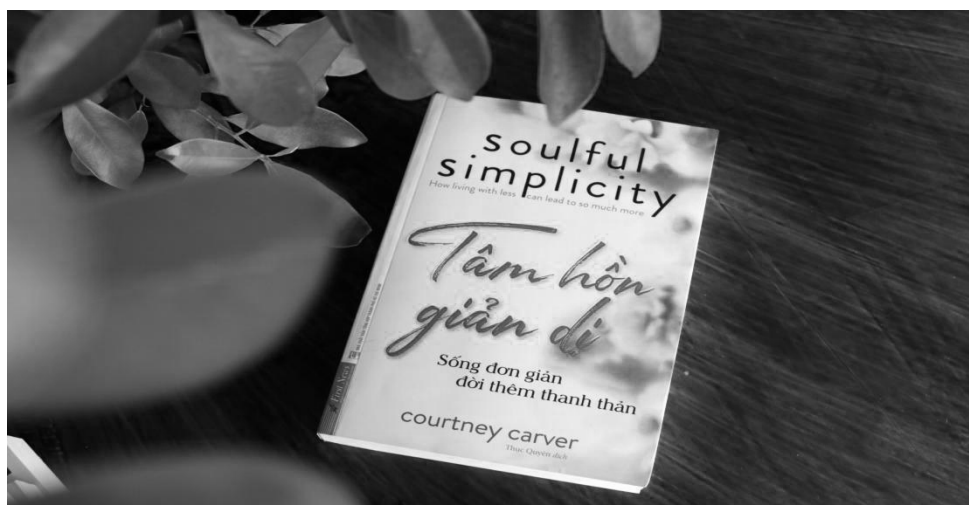
d. Sau khi đọc văn bản, em ấn tượng nhất ở Bác điều gì? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của văn bản *Một người tượng trưng cho cả dân tộc* (Xan-va-đo A-gien-đê).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

[...] Việc bị chẩn đoán mắc bệnh đa xơ cứng (một chứng rối loạn não bộ làm suy giảm chức năng thần kinh) khiến Courtney Carver thức tỉnh. “Người ta vẫn chưa tìm ra nguyên nhân và cách chữa trị bệnh đa xơ cứng, nhưng tôi tin căn bệnh này là cách cơ thể phản đối lối sống của tôi.”, blogger kể lại trong cuốn sách **Tâm hồn giản dị**. Căn bệnh đã trở thành điểm bắt đầu cho hành trình hơn một thập kỉ “đơn giản hoá” cuộc sống của cô.

[...] Carver bắt đầu quan niệm “đơn giản hoá nội tâm” bằng cách học nói “không” với các nhiệm vụ không mong muốn, rời khỏi công việc không yêu thích, tạm biệt những mối quan hệ độc hại. Về bản chất, Carver học cách nói “không” với những gì “không cần thiết cho tâm trí và trái tim”. Bên cạnh đó, dọn dẹp nội tâm còn bao gồm giải thoát bản thân khỏi những kiểu suy nghĩ, mong cầu vô nghĩa. Chẳng hạn như việc làm hài lòng người khác, cố bắt kịp ai đó, luyến tiếc quá khứ hay lo âu quá nhiều về tương lai. “Khiến mọi người vui vẻ, các việc lật vật, những cuộc họp, nghĩa vụ, cam kết, công việc được hoàn tất, bắt kịp người khác, ... có quá nhiều nhu cầu. Sao tôi phải gồng mình đáp ứng các nhu cầu này và cố “bọc đường” cho chúng?”, Carver đặt câu hỏi trong sách.

Cuốn sách này đúc kết hành trình 10 năm đơn giản hoá cuộc sống của tác giả. Giữa nhiều đầu sách về lối sống tối giản, ấn phẩm đưa ra bức tranh tổng thể nhất về phong cách sống tối giản, nhắc nhở chúng ta nhìn nhận lại những điều quan trọng nhất đối với bản thân, lấy lại ánh sáng của trái tim và sống thông dong hơn bằng cách buông bỏ những điều thừa thãi – không chỉ đối với cuộc sống vật chất mà còn trong chính nội tâm của mỗi người.

Sau hơn một thập kỉ sống tối giản, đến nay, Carver khoẻ mạnh và thanh thản. Cô chuyển dần từ công việc cũ sang công việc làm blogger toàn thời gian mà cô thực sự yêu thích, đồng thời có cuộc sống cá nhân hạnh phúc bên con gái và chồng. “Tôi đơn giản hoá để có một cuộc sống tràn đầy những điều thật sự quan trọng đối với mình.”, cô chia sẻ, “Sự đơn giản là con đường đưa tôi quay lại với những người tôi yêu quý, với công việc tôi thích và với cuộc sống khiến tôi cười ít nhất chín mươi chín lần một ngày.”

(Dẫn theo “*Tâm hồn giản dị*”: Sống thanh thản hơn nhờ biết “tối giản tâm hồn”, Quỳnh Yên, nguồn <https://www.sggp.org.vn/tam-hon-gian-di-song-thanh-than-hon-nho-biet-toi-gian-tam-hon-post558945.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của phương tiện phi ngôn ngữ được sử dụng trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Không ít bạn trẻ cho rằng sống “giản dị” đồng nghĩa với việc khiến cho người khác thấy rõ sự thua thiệt về vật chất của mình. Em hãy viết bài văn nghị luận để trao đổi ý kiến với những bạn ấy.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 22 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

*“Tình thương của cha là cuốn sách không lời nhưng con trẻ
đọc cả đời không hết.”*

(Ngạn ngữ Pháp)

**I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học
(5,0 điểm)**

*Bố vốn chẳng hay nói nhiều như mẹ
Chẳng riu rít lên mỗi buổi con về
Chẳng bao giờ nói nhớ con nhiều lắm
Nhưng mỗi cuối tuần đều hỏi: “Có về quê?”.*

*Bố ít khi mắng con sai này nọ
Toàn bênh con mỗi lúc mẹ bực mình
Khi con ôm bố chẳng cứng chẳng nựng
Suốt đêm dài bố ngồi đó... lặng thinh.*

*Lần bố ôm dù rất đau, rất mệt
Con nằm bên trong lại ngủ ngon lành
Bố chẳng đành nếu thấy con mất giấc
Nên một mình chịu đựng suốt năm canh.*

*Bố lạ lắm chỉ thích ăn thịt mỡ
Bảo nạc dai bố không thích, không ăn
Con sung sướng ăn hết phần bố gắp
Mà ngây thơ không hỏi lại một lần.*

*Bố chẳng thể như siêu nhân, người máy
Cả đời bôn ba da cháy lưng khò
Bố là bố thôi bằng da bằng thịt
Nhưng sao con thấy bố quá phi thường.*

(Phỏng theo *Bố*, Laika, nguồn <https://voh.com.vn/song-dep/tho-ve-gia-dinh-388487.html>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Những hành động nào thể hiện tình thương của bố dành cho con? (0,5 điểm)

b. Tìm câu rút gọn có trong khổ thơ đầu tiên và nêu tác dụng của việc sử dụng câu rút gọn trong bài thơ. (0,75 điểm)

c. Em hiểu như thế nào về hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Khi con ốm bố chẳng cung chẳng nụng
Suốt đêm dài bố ngồi đó... lặng thinh.*

d. Em có đồng ý với cách nghĩ của tác giả về người bố trong hai dòng thơ cuối không? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Bố* (Laika).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Ông Nguyễn Trung Chắt sinh ra và lớn lên tại Hưng Yên. Ông từng là Bộ đội Biên phòng, công tác tại vùng biên giới Lạng Sơn. Thời gian này, chứng kiến nhiều trẻ em có hoàn cảnh éo le, không ai chăm sóc, sa lầy trước những cám dỗ của xã hội, sau khi nghỉ hưu, ông quyết tâm xây nhà để nhận nuôi trẻ mồ côi.

Trở về với cuộc sống đời thường, cựu chiến binh Nguyễn Trung Chắt làm nhiều công việc để lo kinh tế. Ông thành lập doanh nghiệp, đầu tư kinh doanh nhiều ngành nghề như thu gom phế liệu; xuất, nhập khẩu; xây dựng; bất động sản... Sau 5 năm chăm chỉ làm việc, ông dùng tiền cá nhân cùng sự ủng hộ của cộng đồng để xây ngôi nhà Hy vọng đầu tiên tại Hưng Yên. Đây cũng là ngôi nhà đầu tiên nhận nuôi 24 trẻ mồ côi. Những năm tiếp theo, ông tiếp tục thành lập thêm hai ngôi nhà Hy vọng tại Lạng Sơn và Hưng Yên. “Chứng kiến những đứa trẻ không được chăm sóc, lang thang rồi trộm cắp, không có tuổi thơ, tôi nhận

các con về nuôi. Tại đây, các con có điều kiện đi học, được cải thiện đời sống, phát triển tinh thần, thể chất. Những đứa trẻ cần sự chăm sóc, dạy bảo từ người lớn mới trở thành người tử tế được.”, ông Chắt tâm sự.

Dưới mái ấm Hy vọng, ông Chắt trở thành người cha quan tâm, lo lắng cho những đứa trẻ. Ông để trẻ tự lập bằng cách tham gia tăng gia sản xuất. Ông mua hạt giống cho trẻ trồng rau, mỗi đứa trẻ sẽ được phân công chăm sóc vườn rau, nuôi gà, vịt, trồng cây cho ra quả. Ông Chắt cho biết: “Đó cũng là thực phẩm hàng ngày do chính các con làm ra để rèn cách tự lập. Thời gian biểu của các con ở đây rất khoa học, mỗi ngày đều bắt đầu từ 5 giờ 30 phút. Các con dậy vệ sinh, ăn cơm rồi đi học, chiều tối lại về tưới rau, đọc sách, ăn tối và học bài.”.

Tiếng kèng cuối cùng trong ngày vang lên, khi những đứa trẻ đi ngủ, người cha già Nguyễn Trung Chắt lại bật đèn pin đi từng phòng mắc màn, đắp chăn cho các con. Sự chăm sóc và giáo dục của ông mang đến cho trẻ tình thương, cứu rỗi cuộc đời của những đứa trẻ bất hạnh. Đến nay, ông đã nhận nuôi 301 trẻ mồ côi.

Một trong những thế hệ đầu tiên bước ra từ mái ấm Hy vọng, anh Ngô Quốc Hưng (31 tuổi) hiện đang giúp ông Chắt quản lý ngôi nhà Hy vọng tại Lộc Bình (Lạng Sơn) cho biết, anh được đón vào chăm sóc từ năm 11 tuổi, được bố Chắt cho ăn học đến đại học. Sau khi tốt nghiệp Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, anh chọn quay trở về phụ giúp ông Chắt. “Với tôi, trở về đây cũng chính là trở về nhà. Bố Chắt là người cứu mạng và cho tôi mái ấm, giáo dục tôi trưởng thành. Trở về đây cũng là mong muốn của tôi, tiếp tục giúp bố chăm lo cho các em như cách ngày xưa bố chăm lo cho mình.”, anh Hưng chia sẻ.

(Trích Tấm lòng người cha nuôi hơn 300 trẻ mồ côi, Lương Hiền, nguồn <https://www.qdnd.vn/phong-su-dieu-tra/ky-su/tam-long-nguoi-cha-nuoi-hon-300-tre-mo-coi-760646>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Dựa trên nhiều năm kinh nghiệm, bà Lý Mai Cẩn, một giáo sư, chuyên gia nổi tiếng của Trung Quốc trong lĩnh vực Tâm lí học tội phạm và Tâm lí trẻ em, cho rằng người mẹ nên nghiêm khắc, còn người cha thì ảm áp sẽ nuôi dưỡng nên những đứa trẻ ưu tú. Còn nếu theo mô hình ngược lại theo kiểu các gia đình truyền thống thì rất có thể cách giáo dục của các bậc cha mẹ sẽ gặp thất bại.

Viết bài văn nghị luận để trình bày ý kiến của em về vấn đề trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of horizontal dotted lines for writing, arranged in 20 rows across the page.

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for handwriting practice or notes.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

NGỌT NGÀO DÒNG NƯỚC TRONG NGUỒN

*“Tình yêu của mẹ là nguồn năng lượng giúp một con người
bình thường làm được những điều bất khả thi.”*

(Nhà thơ Marion C. Garretty)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

*Ai về thăm mẹ quê ta
Chiều nay có đưa con xa nhớ thăm...
Bầm⁽¹⁾ ơi có rét không bầm?
Heo heo gió núi, lâm thâm mưa phùn
Bầm ra ruộng cấy bầm run
Chân lội dưới bùn, tay cấy mạ non
Mạ non bầm cấy mấy đon⁽²⁾
Ruột gan bầm lại thương con mấy lần.
Mưa phùn ướt áo tí thân
Mưa bao nhiêu hạt, thương bầm bấy nhiêu!
Bầm ơi, sớm sớm chiều chiều
Thương con, bầm chớ lo nhiều bầm nghe!
Con đi trăm núi ngàn khe
Chưa bằng muôn nỗi tái tê lòng bầm
Con đi đánh giặc mười năm
Chưa bằng khó nhọc đời bầm sáu mươi.
Con ra tiền tuyến xa xôi
Yêu bầm yêu nước, cả đời mẹ hiền.
Nhớ thương con, bầm yên tâm nhé
Bầm của con, mẹ Vệ quốc quân.*

*Con đi xa cũng như gần
Anh em đồng chí quây quần là con
Bầm yêu con, yêu luôn đồng chí
Bầm quý con, bầm quý anh em.
Bầm ơi, liền khúc ruột mềm
Có con có mẹ, còn thêm đồng bào
Con đi mỗi bước gian lao
Xa bầm nhưng lại có bao nhiêu bầm!
Bao bà cụ từ tâm như mẹ
Yêu quý con như để con ra
Cho con nào áo nào quà
Cho củi con sưởi, cho nhà con ngơi.
Con đi, con lớn lên rồi
Chỉ thương bầm ở nhà ngồi nhớ con!
Nhớ con, bầm nhé đừng buồn
Giặc tan, con lại sớm hôm cùng bầm.
Mẹ già tóc bạc hoa râm
Chiều nay chắc cũng nghe thắm tiếng con...
(Bầm ơi!, Tố Hữu, trích Tố Hữu – Thơ, NXB Văn học,
tái bản lần thứ 7, 2005)*

Chú thích:

⁽¹⁾ *Bầm* (từ địa phương, dùng để xưng gọi ở một số vùng miền Bắc): mẹ.

⁽²⁾ *Đon* (từ địa phương): bó nhỏ được buộc gọn lại.

Câu 1. (3,0 điểm)

- Đoạn thơ được tô đậm viết theo thể thơ gì? (0,5 điểm)
- Nêu tác dụng của những từ ngữ, hình ảnh về điều kiện thời tiết trong đoạn thơ sau: (0,75 điểm)

*Bầm ơi có rét không bầm?
Heo heo gió núi, lâm thâm mưa phùn
Bầm ra ruộng cấy bầm run
Chân lội dưới bùn, tay cấy mạ non*

c. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ trong đoạn thơ sau: (0,75 điểm)

*Con đi trăm núi ngàn khe
Chưa bằng muôn nỗi tái tê lòng bầm
Con đi đánh giặc mười năm
Chưa bằng khó nhọc đời bầm sáu mươi.*

d. Em ấn tượng với những dòng thơ nào nhất trong văn bản? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Bầm ơi!* (Tố Hữu).

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội
(5,0 điểm)

[...] Từ xa xưa, việc chăm lo gia đình, nuôi dạy con cái đã là thiên chức của người mẹ. Niềm hạnh phúc vô bờ bến của mỗi người phụ nữ đó là được làm mẹ, được chăm sóc cho những người mình yêu thương. Điều đó không hề thay đổi theo tiến trình lịch sử, dù quan niệm của mỗi thời đại có khác nhau đi chăng nữa.

[...] Mẹ là người mang nặng đẻ đau và nuôi con khôn lớn nên người. Chín tháng mười ngày nuôi dưỡng những bào thai, khi con mẹ cất tiếng khóc chào đời, dù đang trong cơn đau đớn để cho con ra đời nhưng mẹ vẫn mỉm cười hạnh phúc. Không quản ngày đêm, mẹ chăm lo cho con từng miếng ăn giấc ngủ. [...]

Mẹ không chỉ là người đã cho con một hình hài và nuôi dưỡng con nên người mà mẹ còn là cô giáo đầu đời của con. Mẹ đã phải dành rất nhiều thời gian bên con để cùng con đọc sách, nói chuyện, cười đùa. Mẹ dạy con học chữ, dạy con học hát, dạy con đạo lí làm người. Với tâm tình dịu hiền, đằm đằm, người mẹ dạy con mình nên người, biết sống theo đạo lí với bản chất lương thiện. Niềm hạnh phúc của người mẹ là mong muốn được nhìn thấy con mình trở thành những người hữu

ích cho gia đình, quê hương và xã hội. Trong gia đình, thường thì người cha giáo dục con cái về chí hướng, sự nghiệp và nghị lực; còn người mẹ thường thiên về bồi dưỡng tâm hồn và tình cảm cho con. Nhờ công lao sinh thành, dưỡng dục của những người mẹ hiền, nhiều người con đã thành đạt, hiển vinh; nhiều người con đã thành những anh hùng, thậm chí đã trở thành thiên tài. Văn hào Nga Macxim Gorki từng nói: “Đời thiếu mẹ hiền không phụ nữ/ Anh hùng, thi sĩ hỏi còn đâu?”. Những gì mẹ dành cho con, những gì mẹ dạy cho con sẽ là hành trang con mang theo suốt cuộc đời. Mẹ là người thầy đầu tiên và cũng là người thầy suốt đời của con.

[...] Dù trong hoàn cảnh nào, mẹ vẫn luôn là người bao dung, che chở, dõi theo bước con đi. Trên bước đường thành công của con, mẹ luôn là hậu phương, là chỗ dựa vững chắc nhất của con về mọi mặt. Mẹ luôn là bờ vai ấm áp để cho con tựa vào. Mỗi lúc con vui, mẹ vui cùng con; lúc buồn, con sà vào lòng mẹ để được mẹ ôm ấp, vỗ về, động viên: Con mẹ hãy mạnh mẽ lên và tiếp bước trên con đường tương lai.

(Theo Vai trò của người mẹ trong giáo dục gia đình, Lương Thị Hiền, nguồn <https://poi.htu.edu.vn/tin-tuc-su-kiem/30-vai-tro-cua-nguoi-me-trong-giao-duc-gia-dinh>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Câu nói của Macxim Gorki có vai trò gì trong văn bản?

Câu 2. (4,0 điểm)

Văn bản đọc hiểu trên đã đề cao tầm quan trọng của người mẹ trong quá trình nuôi dạy con cái trở thành con ngoan trong gia đình, trò giỏi trong nhà trường, công dân tốt trong xã hội.

Dẫu vậy, dân gian vẫn có câu: “Con hư tại mẹ.”.

Từ kết quả đọc hiểu ở phần II và trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày ý kiến của bản thân về vấn đề trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“Lòng biết ơn không chỉ là đức tính vĩ đại nhất mà còn là khởi nguồn của mọi đức tính tốt đẹp khác.”

(Triết gia Marcus Tullius Cicero)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Vị tiến sĩ giáo dục xuất bản một cuốn sách gây tiếng vang khắp cả nước. Một hôm, bà nhận được bức thư từ một độc giả, trong đó có đoạn: “Cháu là công nhân xây dựng thủy điện. Cháu đã đọc cuốn sách của bác và cháu rất thích. Cháu rất muốn mua cuốn sách đó để tặng các thầy, cô giáo cũ của cháu nhân dịp ngày Nhà giáo sắp tới. Thế nhưng hiện giờ cháu làm công trình ở vùng sâu, không tiếp cận hiệu sách được. Bác có thể bán sách cho cháu và làm ơn gửi giúp cháu tới các địa chỉ sau đây không ạ?”

Bà tiến sĩ đọc danh sách những thầy, cô giáo mà độc giả nọ muốn tặng sách, ngồi trầm ngâm một lát, rồi viết thư trả lời: “Việc bán sách là của nhà xuất bản nhưng tôi vui lòng làm điều này giúp cháu bởi vì ngày hôm nay tôi đã nhận từ cháu một bài học về lòng biết ơn: Tôi không quên các thầy, cô giáo dạy tiểu học của mình, nhưng từ lâu rồi tôi không còn gửi lời chúc tới họ như cháu nữa. Cảm ơn cháu!”

(Theo *Một bài học*, Nguyễn Bích Lan, nguồn <https://nhandan.vn/chum-truyen-cuc-ngan-cua-nguyen-bich-lan-post261413.html>)

Câu 1. (3,0 điểm)

- a. Tìm câu cảm có trong văn bản. (0,5 điểm)
- b. Theo em, chi tiết nào tiêu biểu nhất trong văn bản *Một bài học*? Vì sao? (0,75 điểm)
- c. Nêu thông điệp em rút ra từ văn bản. (0,75 điểm)

d. Nếu em là người công nhân kia, sau khi nhận được hồi âm của vị tiến sĩ, em sẽ viết bức thư với những nội dung gì để gửi lại cho bà? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của văn bản *Một bài học* (Nguyễn Bích Lan).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

[...] Thái Lan

Ở Thái Lan, ngày nhà giáo quốc gia (*Wan Kru*) được tổ chức vào 16/1 hằng năm, theo Nghị quyết của Chính phủ năm 1956. Đây được xem là ngày lễ ở trường học, giáo viên cùng tụ họp và nhớ về người thầy đầu tiên của mình. Người Thái tin rằng bất cứ ngành nghề gì cũng cần đến giáo viên, dù bạn là diễn viên, ảo thuật gia, nhà chiêm tinh hay võ sĩ. Do đó, cần có buổi lễ *Wan Kru* để thể hiện lòng kính trọng với những người đã dẫn dắt mình.

Vào ngày này, Thủ tướng hoặc một nhà thơ nổi tiếng sẽ tạo ra một châm ngôn cho giáo viên. “*Tương lai có thể tươi sáng hơn nhờ vào những giáo viên chất lượng và nhiệt tình.*” là câu của Thủ tướng Prayut Chan-o-cha năm 2016. Ngoài ra, Thái Lan còn có một ngày tri ân nhà giáo (*Wan Wai Kru*) tổ chức vào thứ Năm thuộc tuần thứ hai của tháng 6. Quốc gia này quan niệm thứ Năm là ngày của trí tuệ và các giáo viên. Để thể hiện lòng biết ơn đối với thầy cô, học sinh Thái Lan quỳ gối, cúi đầu, dâng khay hoa với nến trong ngày này.

[...] Trung Quốc

Từ thời trung cổ, người Trung Quốc đã rất coi trọng vai trò của giáo viên. Giáo viên có thể là người cố vấn suốt cuộc đời cho học sinh, đặc biệt là với mối quan hệ sư phụ – đệ tử trong các môn võ thuật truyền thống. Với mong muốn tăng uy tín nghề giáo để khắc phục việc cắt giảm số lượng lao động trí thức từ cuộc cách mạng văn hoá, Chính

phủ Trung Quốc lần đầu công bố chọn 10/9 là ngày nhà giáo vào năm 1985, nhưng lí do chọn ngày này chưa được giải thích rõ ràng. Một số người tin rằng do cách phát âm tương tự giữa từ giáo viên (jiao shi) với hai chữ số 9 (jiu) và 10 (shi). Sau này, có ý kiến đề xuất đổi ngày nhà giáo sang 28/9 (sinh nhật Khổng Tử) gây tranh cãi trong nhiều năm. Nếu được thông qua, Trung Quốc sẽ đón ngày nhà giáo trùng với Đài Loan. Ngày nhà giáo là một sự kiện lớn ở Trung Quốc, được tổ chức trang trọng. Tuy nhiên, các truyền thống như môn đệ rửa chân cho sư phụ mình nhằm thể hiện sự kính trọng đã không còn, kể từ khi hệ thống giáo dục Trung Quốc áp dụng mô hình phương Tây. Gần đây, ngày nhà giáo trở thành mục tiêu của chiến dịch chống tham nhũng bởi một số phụ huynh mua những món quà xa xỉ như đồ điện tử, mỹ phẩm, thẻ quà tặng để lấy lòng giáo viên của con.

Hàn Quốc

Ngày nhà giáo ở Hàn Quốc được cho là có nguồn gốc từ Seoul từ năm 1963, khi một nhóm thành viên Hội Chữ thập đỏ đến thăm giáo viên cũ đang ốm ở bệnh viện. Chuyến thăm thầy cô dân được phát triển thành thông lệ, tổ chức vào ngày 26/5. Đến năm 1965, Hàn Quốc đổi ngày nhà giáo sang 15/5 để kỉ niệm ngày sinh của vua Sejong Đại đế, người sáng tạo ra bảng chữ cái Hàn Quốc. Hoa cẩm chướng được chọn là loài hoa tri ân để học sinh tặng thầy cô giáo trong ngày này. Nhiều học sinh thường tự tay làm thiệp và viết những lời nhắn ý nghĩa để thể hiện lòng biết ơn. Các trường đại học, cao đẳng có ngân sách dồi dào thường chi “mạnh tay” trong dịp này. Họ chuẩn bị các tiết mục độc đáo, nhiều món ăn hấp dẫn và giải thưởng dành cho giáo viên.

[...] Ngày nhà giáo thế giới

Từ năm 1994, ngày 5/10 được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hoá Liên hợp quốc chọn là ngày nhà giáo thế giới nhằm thể hiện sự tôn trọng với đóng góp to lớn của các nhà giáo trong sự nghiệp giáo dục, đồng thời thúc đẩy sự phát triển xã hội. Hơn 100 quốc gia tổ chức kỉ niệm ngày nhà giáo thế giới hằng năm. Liên đoàn Quốc tế Giáo

dục tích cực phát động chiến dịch nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của nghề giáo, tin tưởng rằng ngày này sẽ được tất cả quốc gia công nhận.

(Dẫn theo *Các nước tri ân thầy cô giáo thế nào?*, Phiêu Linh tổng hợp, nguồn <https://vnexpress.net/cac-nuoc-tri-an-thay-co-giao-the-nao-3500308.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Rất dễ để nói lời tri ân nhưng rất khó để sống như một lời tri ân.

Viết bài văn nghị luận nêu ý kiến của em về quan điểm trên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ có thể “sống như một lời tri ân”.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in ten pairs. The page is decorated with yellow geometric shapes at the top and bottom.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 25 horizontal dotted lines for writing.

“*Dem hết tâm thành vào một mũi tên thì có thể
bắn tan được đá cứng.*”

(Nhà thơ Phan Bội Châu)

**I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học
(5,0 điểm)**

(Lược một đoạn: Trong *áp* (huyện) có chàng họ Vương, vào hàng thứ bảy, là con nhà cố gia, tuổi trẻ mộ đạo, nghe nói trên núi Lao Sơn⁽¹⁾ có một vị tiên, liền quấy tráp tới thăm. Thấy đạo lí huyền diệu, họ Vương quyết định ở và tôn vị đạo sĩ⁽²⁾ ấy làm thầy. Sau hơn một tháng phải làm việc, họ Vương tay chân bắt đầu chán nản, có bụng muốn về...)

Một buổi chiều, về đến quán, thấy đạo sĩ đang ngồi uống rượu với hai người khách. [...] Một người khách nói:

– Đêm nay trời đẹp, cùng nhau vui uống, nên cho ai nấy đều vui.

Bèn cầm bình rượu trên bàn, rót cho bọn học trò đứng hầu, dặn mọi người nên uống thật say. Vương nghĩ bụng bình rượu nhỏ như thế mà chia ra bảy, tám người, làm sao cho đủ. Thấy bọn chúng, đưa cầm chén, đưa vác chậu, tranh nhau uống trước, như sợ mất hết, không tới lượt mình. Vậy mà rót hết chén này đến chén khác vẫn chẳng thấy rượu voi đi chút nào, bụng thậm lấy làm lạ.

Bỗng một vị khách nói:

– Dưới trăng đẹp mà uống suông mãi cũng buồn. Sao chẳng mời chị Hằng chơi?

Đạo sĩ bèn lấy một chiếc đĩa, vớt vào giữa Mặt Trăng. Bỗng thấy một người đẹp từ trong bóng sáng bước ra: lúc mới đến, chưa đầy một thước, mà vừa đặt chân đến đất thời cao lớn như người thường, lưng thon thả, cổ trắng muốt, áo quần pháp phối, uyển chuyển múa khúc *Nghê Thường*... [...]

Vương thích lắm, đem lòng kính mộ đạo sĩ, bụng muốn về cũng tiêu tan. Lại qua một tháng nữa, khổ không kham, mà đạo sĩ vẫn chưa truyền cho một phép gì. Sốt ruột quá, bèn lên cáo từ, xin về:

– Trải qua mấy trăm dặm đường tới xin học; dầu đệ tử chẳng học được cái đạo trường sinh bất tử nhưng cũng mong thầy dạy cho chút gì gọi là hả tâm lòng cầu học. Thế mà qua hai, ba tháng, chỉ bắt sáng đi kiếm củi tối lại trở về. Hồi ở nhà, đệ tử chưa bao giờ khổ như thế.

Đạo sĩ cười, bảo:

– Ta đã nói trước là anh không chịu nổi khó nhọc, quả nhiên thế. Sáng mai, sẽ cho người dẫn anh về.

Vương lại nài nỉ:

– Đệ tử làm lưng đã nhiều, xin thầy dạy cho một thuật môn, khỏi phụ công lao đệ tử lặn lội tới đây.

Đạo sĩ hỏi muốn cầu thuật gì, Vương nói:

– Thường thấy thầy đi đâu, tường vách không ngăn nổi, chỉ xin một phép ấy cũng đủ lắm.

Đạo sĩ cười, nhận lời. Bèn dạy cho phép bắt quyết⁽³⁾, bảo miệng đọc mấy câu thần chú, rồi hô: “Vào đi! Vào đi!”. Vương đối mặt với bức tường, nhưng ngần ngại không dám vào. Đạo sĩ lại hô rằng:

– Cứ vào đại thử coi!

Vương theo lời, thông thả tiến lại, nhưng đến tường bị vấp. Đạo sĩ bảo cúi đầu, vào thật nhanh, đừng rụt rè. Vương bước xa bức tường mấy bước, đọc câu thần chú, bước nhanh tới, cảm thấy như chỗ trống không. Quay nhìn lại thì đã thấy mình ở bên kia tường. Mừng quá, vào lạy tạ xin về.

Đạo sĩ nói:

– Về nhà phải giữ gìn đứng đắn, tập trung rèn luyện; không thế thì phép không nghiệm nữa đâu.

Nói rồi, cấp tiên cho Vương ăn đường mà về.

Đến nhà, chàng khoe đã gặp tiên, tường vách dày đến đâu cũng không ngăn nổi. Vợ không tin. Vương theo như cách đạo sĩ đã dạy, cách tường mấy bước, cúi đầu chạy ù vào. Đầu đập tường cứng ngã lăn đùng. Vợ nâng dậy, nhìn xem, thấy một bên trán sưng to bằng quả trứng. Vợ chế giễu mãi. Vương vừa thẹn vừa tức, chửi mãi lão đạo sĩ bất lương.

(Phòng theo *Đạo sĩ núi Lao*, Bồ Tùng Linh, *Liêu trai chí dị*, Nguyễn Đức Luân dịch, NXB Văn học, Hà Nội, 2006)

Chú thích:

⁽¹⁾ *Núi Lao Sơn*: ngọn núi nổi tiếng ở phía đông nam tỉnh Sơn Đông, Trung Quốc.

⁽²⁾ *Đạo sĩ*: người tu tiên.

⁽³⁾ *Bất quyết*: dùng ngón tay đan chéo vào nhau kết thành chữ để làm phép.

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm câu rút gọn trong đoạn văn sau và khôi phục lại các thành phần bị rút gọn: “*Trải qua mấy trăm dặm đường tới xin học; dầu đệ tử chẳng học được cái đạo trường sinh bất tử nhưng cũng mong thầy dạy cho chút gì gọi là hả tấm lòng cầu học. Thế mà qua hai, ba tháng, chỉ bắt sáng đi kiếm củi tối lại trở về. Hồi ở nhà, đệ tử chưa bao giờ khổ như thế.*”. (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 yếu tố kì ảo được sử dụng trong văn bản trên. (0,75 điểm)

c. Em nhận xét như thế nào về kết quả của việc chàng họ Vương biểu diễn phép thuật đi xuyên tường vách cho vợ xem? (0,75 điểm)

d. Theo em, phản ứng “*vừa thẹn vừa tức, chửi mãi lão đạo sĩ bất lương*” của chàng họ Vương có hợp lí không? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của văn bản *Đạo sĩ núi Lao* (Bồ Tùng Linh).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Nhà văn, tiến sĩ não khoa, tác giả Kenichiro Mogi đã chỉ ra trong cuốn **Phương pháp rèn luyện bộ não tập trung tức thì** sự khác biệt không nằm ở năng lực trí tuệ bẩm sinh mà nằm ở khả năng tập trung. Có nghĩa là dù bạn ở lại văn phòng tới tận khuya nhưng thời gian bạn thực sự tập trung cho công việc có thể chỉ bằng thời gian làm việc của người tan ca đúng giờ. Và cũng rất có thể trong cả năm trời ôn luyện, số giờ học bạn thực sự tập trung chỉ bằng số giờ mà người được cho là có “siêu trí tuệ” dành ra trong vài tháng.

Tác giả Kenichiro Mogi đưa ra những yếu tố quyết định để tập trung tức thì như sau: Đầu tiên là tận hưởng. Nếu bạn đang làm một công việc bạn không hề thích, thật khó để bạn cảm thấy vui vẻ với điều đó. Tác giả cho biết, bộ não của chúng ta rất thành thực, bạn không thể bắt nó tập trung khi nó đang không vui. Nếu vậy thì sao lại không tận hưởng việc mình đang làm, tập trung, hoàn thành nó thật sớm, để dành quỹ thời gian cho việc mà bạn thực sự muốn làm.

Tiếp theo là bắt tay vào hành động. Khi bạn nảy ra một ý tưởng nào đó, hãy hành động, thậm chí là hành động một cách vô điều kiện. Chẳng hạn, nếu bạn muốn viết một điều gì đó, hãy lấy ngay bút vở ra và

viết, hoặc bất cứ thứ gì có thể ghi lại những suy nghĩ chợt loé lên trong đầu bạn chứ đừng chờ đến lúc mình phải tìm được một cái bàn hay một chỗ ngồi. Khi thời cơ tới, ý tưởng tới, hay chỉ đơn giản là khi bạn muốn làm gì đó là lao vào làm thôi.

Nguyên tắc cuối cùng là bí quyết đặc biệt để bạn tập trung tốt hơn. Cũng chính là điều mà từ trước đến nay nhiều người vẫn thường hiểu lầm về tập trung. Các nghiên cứu khoa học về não đều đã chỉ ra rằng bộ não của chúng ta không thể tập trung trong một thời gian quá lâu. Có thể bấy lâu nay chúng ta vẫn tỏ niềm ngưỡng mộ với những người miệt mài tập trung vào một việc trong thời gian dài và tỏ sự ngờ vực với năng lực làm việc của những người xoay như chong chóng, làm nhiều việc cùng một lúc. Tuy nhiên, việc chia từng quãng ngắn để tập trung, bạn sẽ tập trung cao độ hơn nhiều so với việc duy trì tập trung trong thời gian dài với trạng thái mệt mỏi. Tất nhiên khi bạn tìm được một công việc bạn thực sự yêu thích và có thể hăng say tập trung hàng giờ liên tục thì không còn gì tuyệt vời bằng.

Nếu phải tóm gọn nội dung của **Phương pháp rèn luyện bộ não tập trung tức thì**, đó chính là 26 bí quyết để thực hiện ba nguyên tắc trên, giúp bạn mang lại niềm hân hoan cho bộ não, giúp bạn tập trung ngay lập tức và tập trung hiệu quả. Tập trung tức thì chính là để tận hưởng cuộc sống, để hành động sôi nổi hơn, tích cực hơn, quan trọng hơn cả là để bạn được sống một cuộc đời ý nghĩa.

(Phỏng theo *Hiểu đúng về khả năng tập trung của con người, để có một cuộc đời ý nghĩa*, Thanh Xuân, nguồn <https://www.anninhthudo.vn/hieu-dung-ve-kha-nang-tap-trung-cua-con-nguoi-de-co-mot-cuoc-doi-y-nghia-post431001.antd>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của phương tiện phi ngôn ngữ được sử dụng trong văn bản trên.

Câu 2. (4,0 điểm)

Em hãy chọn **một trong hai** yêu cầu sau để thực hiện:

1. Viết bài văn nghị luận về việc học sinh bị thu hút bởi quá nhiều hình thức giải trí hấp dẫn mà xao nhãng học tập; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ tập trung vào việc học.

2. Viết bài văn nghị luận về việc học sinh bị cuốn vào quá nhiều mối quan hệ ảo trên mạng xã hội; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ tập trung vào những mối quan hệ thiết thân, quan trọng đối với bản thân.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

THẨM SÂU TRONG MÀU XANH CÂY LÁ

“Hãy nhìn sâu vào thiên nhiên và bạn sẽ hiểu rõ mọi điều hơn.”

(Nhà khoa học Albert Einstein)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Người ta bảo tôi ở đây là vườn quả
 Xoài, măng cụt, măng cầu xiêm
 Mít, chôm chôm, khóm và sầu riêng
 Tôi chỉ thấy mình lạc trong rừng lá
 Những tầng lá xanh dày kì lạ
 Đến mênh mông nhưc mắt, đến tối trời
 Tôi chẳng thấy bóng hình một cành hoa, nùm quả
 Nhưng mùi hương vẫn thoang thoảng nơi đâu
 Trong lá, trong cành hay trong đất
 Đất ẩm ướt và phù sa nâu ngọt

Tôi biết ở đây là khu du kích
 Ở nơi đây đã giấu những binh đoàn
 Giải phóng Sài Gòn, giải phóng miền Nam
 Dưới những gốc khóm kia là hầm ngầm, là đường đi,
 là mặt trận
 Những cuộc chiến đấu lặng im dưới tàn lá xanh che khuất
 Lá mượt mà, tươi mát, non tơ.
 Tôi lắng nghe trong hương lá xanh mơ
 Tiếng báo hiệu của những mùa quả chín
 Trái ẩn hiện trong lá cành che kín
 Nuôi ngọt ngào từ mặt đất phì nhiêu.

*Những bàn tay chai dày đang xới đất, tia cành kia
Đã nuôi giấu những binh đoàn hùng mạnh
Tôi nhìn lá trái mùn dày trên đất
Lá trên cành và nhựa chảy trong cây...!*

(Mùa lá ở Lái Thiêu, Nguyễn Thị Ngọc Tú, nguồn <https://voh.com.vn/song-dep/tho-ve-binh-duong-505134.html>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm những từ ngữ trong bài thơ miêu tả sức sống căng tràn của lá. (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau: (0,75 điểm)

*Tôi lắng nghe trong hương lá xanh mơ
Tiếng báo hiệu của những mùa quả chín
Trái ẩn hiện trong lá cành che kín
Nuôi ngọt ngào từ mặt đất phì nhiêu.*

c. Nêu chủ đề của bài thơ và căn cứ để xác định chủ đề ấy. (0,75 điểm)

d. Em ấn tượng nhất điều gì với “rừng lá” được tác giả khắc hoạ trong bài thơ? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Mùa lá ở Lái Thiêu* (Nguyễn Thị Ngọc Tú).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Cộng đồng trị liệu bằng dã ngoại (AABAT) ở Australia đã chứng minh hiệu quả của phương pháp chữa lành từ thiên nhiên, đồng thời kết nối những người cao tuổi, người mắc bệnh mãn tính với các nhóm sinh viên, thanh niên trẻ tuổi để cùng nâng cao chất lượng điều trị.

Một số nguồn đáng tin cậy cho biết, chăm sóc sức khoẻ thông qua các hoạt động ngoài trời với sự tư vấn của các bác sĩ, chuyên gia

đã được công nhận là một liệu pháp can thiệp chữa bệnh hiệu quả ở Australia. Theo bác sĩ Anita Pryor, chuyên gia nghiên cứu của AABAT, có rất nhiều lợi ích khi dành thời gian ở ngoài trời. “Hoạt động ngoài trời rất tốt cho tâm trạng, tăng cường sự đồng cảm, giảm căng thẳng, cải thiện khả năng tập trung. Vì vậy chúng tôi đã ứng dụng hoạt động này để tăng hiệu quả điều trị cho các bệnh nhân mắc bệnh mãn tính, hoặc người cao tuổi gặp các bệnh lý như xương khớp, huyết áp...”, Anita chia sẻ.

Phương pháp của AABAT đề xuất tùy thuộc theo tình trạng sức khỏe của từng nhóm đối tượng. Những người cao tuổi có bệnh lý nền thường tham gia tập thể dục trong một khung cảnh gần gũi với thiên nhiên như bên bờ biển, trên đồng cỏ hay trong các công viên cây xanh. Một số khác tham gia lớp học yoga trong công viên hoặc chạy bộ, đi bộ ngoài trời với tiêu chí người trẻ hỗ trợ người cao tuổi, người khỏe hơn hỗ trợ các bệnh nhân. Dữ liệu từ một nghiên cứu được thực hiện vào năm 2014 đã chỉ ra rằng, hoạt động thể chất và tiếp xúc với thiên nhiên mang lại lợi ích lớn cho sức khỏe của con người. Tập thể dục ngoài trời có thể cải thiện tâm trạng, giảm căng thẳng, tiếp thêm sinh lực cho tâm trí và tăng khả năng tập trung.

Bên cạnh những ưu điểm đó, đối với người trẻ tuổi, việc dành thời gian ở ngoài trời nhiều còn có thể giảm nguy cơ stress, sang chấn tâm lý; đồng thời việc hỗ trợ người khác giúp họ nhận thấy ý nghĩa hơn. Từ năm 2018, AABAT đã tổ chức chuỗi ngày hội sức khỏe ngoài trời với sự hỗ trợ của cơ quan y tế cộng đồng bang Victoria, qua đó giúp nhiều người tham gia phương pháp thực hành sức khỏe dựa trên thiên nhiên này.

Đến nay, liệu pháp “chữa lành bằng thiên nhiên” được thực hiện kết hợp với các phương pháp điều trị khác, đã được công nhận là một cách trị liệu hiệu quả không chỉ ở “đất nước chuột túi” mà còn ứng dụng ở nhiều nơi trên thế giới.

(Dẫn theo Chữa lành từ thiên nhiên, San Lê, nguồn <https://nhandan.vn/chua-lanh-tu-thien-nhien-post738581.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Vì sao có thể cho rằng phương pháp “chữa lành bằng thiên nhiên” mà AABAT triển khai là một sự kết nối đầy ý nghĩa?

Câu 2. (4,0 điểm)

Thiên nhiên không chỉ nuôi sống con người, mà còn dạy con người biết sống.

Viết bài văn nghị luận về quan điểm trên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn trẻ biết cách đón nhận những bài học từ thiên nhiên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

A series of 21 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 22 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines, evenly spaced, intended for writing.

ANH HÙNG GIỮA ĐỜI THƯỜNG

*“Dấn mình vô chốn chông gai
Kề lưng công bạn ra ngoài sợ chi
Lao xao sóng gió có khi
Đưa tay cứu bạn khỏi nguy chẳng nề.”*

(Ca dao Nam Bộ)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

(Tóm tắt bối cảnh: Thạch Sanh là con nhà nghèo, cha mẹ mất sớm, sống cô độc dưới gốc đa, ngày ngày đốn củi kiếm ăn. Trời phú cho chàng sức mạnh phi thường và nhiều phép lạ. Lý Thông – một kẻ gian xảo trong làng – biết Thạch Sanh được Trời phú cho sức mạnh phi thường và nhiều phép lạ liền dụ về ở chung để lợi dụng. Khi triều đình ra lệnh bắt đi hiến tế cho xà tinh ở miếu hoang, hắn bày kế lừa Thạch Sanh đi thay mình. Thạch Sanh tin lời, vui vẻ nhận đi. Đoạn trích sau kể về chuyện chàng đã chạm trán và chiến đấu với xà tinh tại miếu hoang.)

*Thạch Sanh nghe chẳng biết chi,
Trông phen canh thật, liền đi vội vàng.
Trải qua mấy dặm rừng hoang,
Tới nơi phút thấy rõ ràng miếu thiêng.
Bốn bề vắng vẻ ven đê,
Giờ vừa sẩm tối, chàng liền nghỉ chân.
Giở ra cơm nắm toan ăn,
Hay đâu gió thổi ầm ầm rung cây.
Lại thêm gằm rú ghê thay,
Trông ra thấy một vật nay dị kì.
Thạch Sanh chẳng biết vật chi,
Trắng, đen, xanh, đỏ hoe hoe cả mình.*

Hung hăng giờ vuốt, nhãn nanh,
Phòng toan làm dữ như hình mọi khi.
Thạch Sanh hoá phép tức thì,
Búa rìu liền phóng một khi yêu xà.
Mắng rằng: “Mày giống tà ma,
Hại người tao chẳng dung tha mày nào!”
Xà tinh liền nhảy xốc vào,
Thạch Sanh liền lấy thần đao chém liền.
Ai ngờ rắn có phép thiêng,
Hoá ra lửa cháy bốn bên đở ngòm.
Thạch Sanh hoá nước mưa tuôn,
Tự nhiên lửa tắt kinh hồn xà tinh.
Lại e yêu nghiệt tàng hình,
Trốn đi nơi khác ắt mình uổng công.
Bỏ vây lưới sắt bịt bùng,
Nguyên hình rắn phải dùng dùng hoá ngay.
Chàng dùng dao báu chém rày,
Rõ ràng rắn vụn vừa tà một gian.
Lấy đầu, đốt xác vừa an,
Báu tên với một cung vàng hiện ngay.
Thạch Sanh thấy lạ, cầm tay,
Cảm ơn trời đất cho nay vật kì.

(Trích Thạch Sanh, Tổng tập văn học Việt Nam, Tập 10,
NXB Khoa học xã hội, 2000)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Chỉ ra lời của nhân vật và lời người kể chuyện trong đoạn thơ sau: (0,5 điểm)

Thạch Sanh hoá phép tức thì,
Búa rìu liền phóng một khi yêu xà.
Mắng rằng: “Mày giống tà ma,
Hại người tao chẳng dung tha mày nào!”

b. Nêu tác dụng của việc sử dụng từ tượng thanh và từ tượng hình trong đoạn thơ sau: (0,75 điểm)

*Giờ ra cơm nắm toan ăn,
Hay đâu gió thổi ầm ầm rung cây.
Lại thêm gằm rú ghê thay,
Trông ra thấy một vật nay dị kì.
Thạch Sanh chẳng biết vật chi,
Trắng, đen, xanh, đỏ hoe hoe cả mình.
Hung hăng giờ vuốt, nhả nanh,
Phòng toan làm dữ như hình mọi khi.*

c. Nêu tác dụng của yếu tố kì ảo được sử dụng trong đoạn trích. (0,75 điểm)

d. Em ấn tượng điều gì qua đoạn trích? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của đoạn trích *Thạch Sanh* trong phần I.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Hai anh em ruột Nguyễn Hồng Phúc, sinh năm 2008 và Nguyễn Hồng Phong, sinh năm 2013 bị đuối nước ở ao nuôi thả cá trong khuôn viên Trung tâm Bảo trợ xã hội và Công tác xã hội tỉnh thuộc địa bàn xã Đặng Lễ (Ân Thi) may mắn được người dân cứu sống kịp thời là niềm hạnh phúc vô bờ của gia đình hai cháu nhỏ. Còn ba người có hành động cứu hai cháu thì cho rằng “đó là việc làm bình thường” mà ai thấy cũng sẽ hành động như vậy.

Người đầu tiên xuống cứu hai cháu bị đuối nước là anh Nguyễn Văn Phú ở xã Đặng Lễ, chàng trai 27 tuổi. Trong lúc đang cắt tóc cho khách, có người chạy vào gọi báo có người bị đuối nước, anh Phú vội

vàng chạy ra. Nhìn thấy dưới ao là một cháu nhỏ đang cố dìm bạn bị đuối nước, anh Phú lao ngay xuống đưa cháu bé lên bờ. Phú tiếp tục được cháu nhỏ thông báo còn một người nữa và chỉ vị trí đang bị chìm. Phú bơi ra, ngụp xuống tìm được chân nạn nhân kéo lên thì nhận thấy đầu, mặt nạn nhân bết bết bùn. Anh Vũ Văn Oai ở xã Đặng Lễ, thợ sửa xe ô tô gần đó, nhìn thấy Phú đang xoay sở dìm người đuối nước lập tức nhảy xuống cùng Phú đưa nạn nhân lên bờ. Anh Oai cho biết, nước ao rất sâu, cơ thể cháu bị đuối nước lại cao to, vị trí cách bờ khoảng 15m, dưới ao nhiều cành rào khiến việc đưa cháu vào mất nhiều thời gian. Cùng với anh Oai, anh Phú, anh Lê Quang Huy ở xã Quảng Lăng (Ấn Thi) trong lúc mang xe ô tô tới thay dầu ở xưởng sửa xe của anh Oai thấy vậy cũng nhảy xuống hỗ trợ cứu nạn nhân.

[...] Ba người hùng, mỗi người một nghề, nhưng cùng chung một suy nghĩ, cứu người là việc cần làm đầu tiên. Anh Phú cho biết, tôi không nghĩ ngại gì nhiều khi lao xuống cứu cháu bé. Anh Oai, từng là lính hải quân làm nhiệm vụ ở Quần đảo Trường Sa, giữ vững phẩm chất bộ đội Cụ Hồ, sẵn sàng xả thân vì nhân dân. Cách đây 10 năm, anh Oai đã dũng cảm ngăn chặn ba tên cướp có vũ khí để lấy lại tài sản là chiếc xe máy cho người dân khi đang làm việc ở Hà Nội. Anh Oai cho biết đã được học kỹ năng sơ cứu người đuối nước khi trong quân ngũ, đã cứu nhiều người khi còn đang đóng quân trên đảo, với anh, việc làm đó là một nhiệm vụ. Nhớ lại vụ việc cứu người đuối nước đã xảy ra cách đây hơn một tháng, anh Huy cho biết, ngoài ba người lúc đó còn có nhiều người khác hỗ trợ, cấp cứu các cháu. Điều tuyệt vời nhất là hai cháu đã được cứu sống. Còn hành động cứu người của mình, anh Huy cho rằng là việc hết sức bình thường, vì với anh Huy, đây không phải lần đầu anh cứu trẻ đuối nước.

[...] Trân trọng, biết ơn hành động dũng cảm của các anh và mọi người đã cứu con mình, bố mẹ hai cháu Phúc, Phong đã viết thư cảm ơn gửi lên chính quyền địa phương; UBND xã Đặng Lễ đề nghị huyện Ấn Thi khen thưởng ghi nhận hành động dũng cảm của các anh. Ngày 2/7,

UBND huyện đã tổ chức khen thưởng ba công dân về hành động dũng cảm cứu hai em nhỏ bị đuối nước.

(Dẫn theo *Anh hùng giữa đời thường*, Đào Doan, nguồn <https://baohungyen.vn/anh-hung-giua-doi-thuong-3174430.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Khi ai đó cứu giúp người đang gặp nạn, họ chỉ đang sống tử tế chứ chẳng phải vì muốn được gọi là anh hùng.

Từ kết quả đọc hiểu ở phần II và trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày ý kiến của bản thân về quan điểm trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

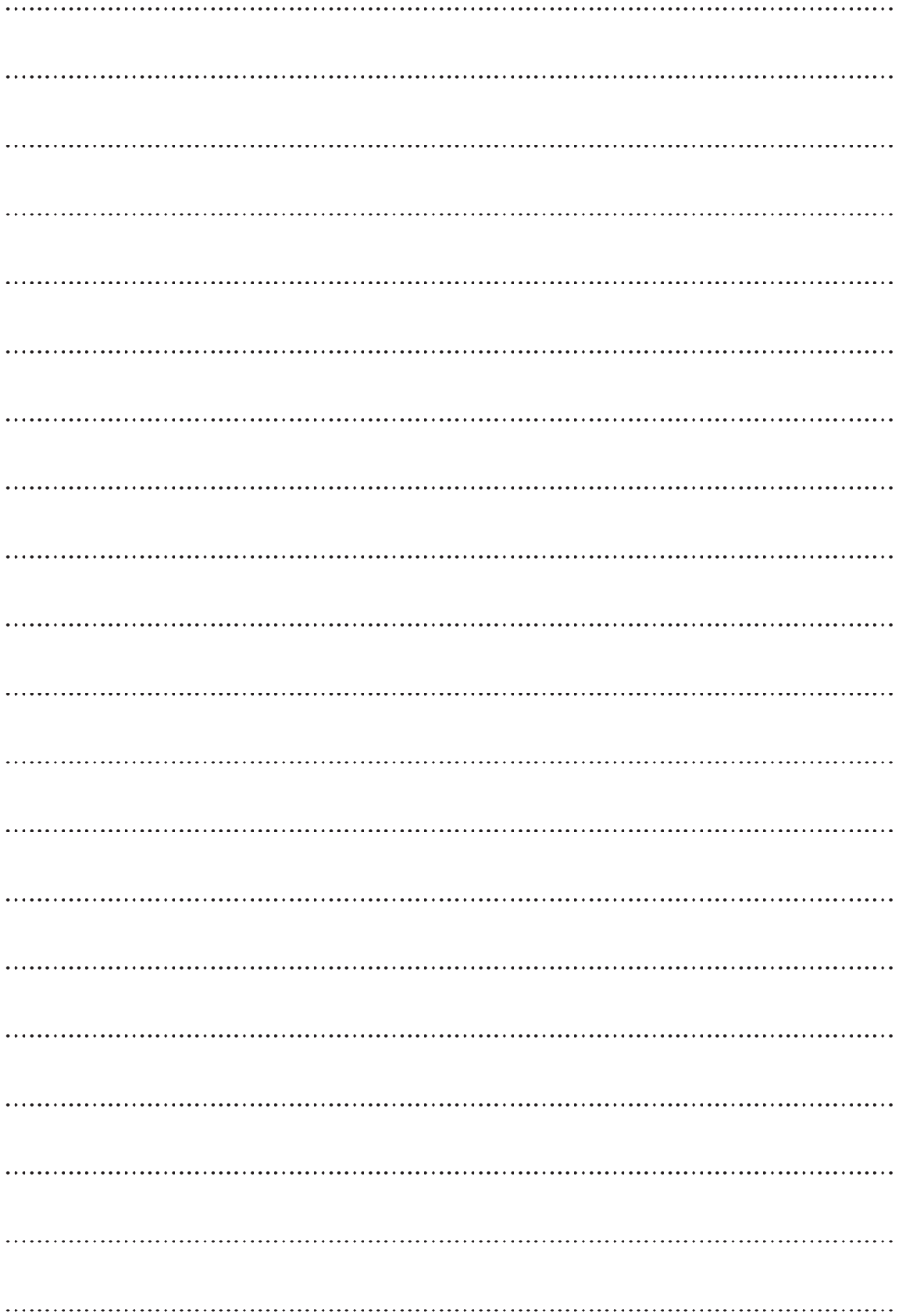
.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in ten pairs across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in ten pairs. The lines are evenly spaced and extend across most of the page width.

NHỮNG PHẬN NGƯỜI NƠI PHỐ THỊ

“Từ nông thôn, đôi quang gánh đã ra phố trong rộn ràng của những tiện nghi, và tồn tại một cách hài hoà trong lòng thành phố.”

(Nhà báo Khuê Việt Trường)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn (5,0 điểm)

“Bánh trắng giòn, bánh trắng ngọt ngon đây!”

Giữa Sài Gòn giọng rao Trung lơ lớ

Chị đi qua một lần ai còn nhớ

Bánh đầy mà quang gánh cứ nhẹ tâng

Được mấy đồng tiền trong mỗi bước chân?

Lang thang ruổi rong đường trên, hẻm dưới

Nhà hàng kia, bia bọt ly tràn tưới

Ráo khô đôi mắt chị ngóng trời quê

Mảnh ruộng cỗi cằn nứt nẻ chân đê

Cày cấy quanh năm mồ hôi nhỏ giọt

Nay thay bằng gánh hàng rong èo uột

Đắp đổi tháng ngày cơ cực mưu sinh

Bếp than hồng, chị ngồi đó một mình

Ngọn gió qua, lửa cháy lên sáng rực

Bánh trắng cong mình vẽ nên lời thực

Vẫn mong sao trời đất đổi đời cho.

(Phỏng theo *Gánh hàng rong*, Lê Thu Yên,
Người khoa Văn II, NXB Trẻ, 2006)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Những hình ảnh nào đã thể hiện được cuộc sống cơ cực, vất vả và nơi quê nhà của người phụ nữ bán hàng rong? (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Nhà hàng kia, bia bọt ly tràn tươi
Ráo khô đôi mắt chị ngóng trời quê*

c. Em hiểu như thế nào về dòng thơ sau: “*Bánh trắng cong mình vẽ nên lời thực*”? (0,75 điểm)

d. Thành phố Đà Nẵng từng được mệnh danh là “thành phố đáng sống” của Việt Nam với chủ trương “5 không, 3 có, 4 an”. Trong “5 không”, thành phố này không đề xuất việc cấm bán hàng rong. Em có đồng ý với chủ trương này không? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em về bài thơ *Gánh hàng rong* (Lê Thu Yến).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Hà Nội mùa này có nhiều loài hoa trái và các thức quà thanh tao. Bởi vậy mà những gánh hàng rong với đủ loại thơm thảo của trời đất như đang mang cả mùa thu về phố thị.

Trong thế kỉ cũ, có lẽ người Hà Nội chẳng xa lạ gì với những gánh hàng rong. Đó là những thùng hàng, thùng hàng được gánh trên vai bằng chiếc đòn gánh, bán quà ngọt, quà mặn, hoa thơm, nước chè,... Hình bóng của những cô hàng rong tảo tần trên từng góc phố đã thay lời kể cho cuộc sống lam lũ và cuộc đời mờ mờ của những người lao động chân tay. Nhưng từ lâu, gánh hàng rong đã trở thành nét đẹp dung dị không thể thiếu khi nhắc về Thủ đô ngàn năm. Trong bức tranh muôn màu của Hà Nội thì hàng rong cũng là một nét chấm phá nổi bật, hiện

hữu trong đó là nhịp sống con người, là nét văn hoá cổ xưa, là vẻ hiền hậu, thật thà, dễ mến của người phụ nữ Việt.

Theo dòng chảy của thời gian, quán xá hiện đại đã mọc lên nhiều, những gánh hàng rong dần thưa đi. Nhưng không khó để bắt cứ ai đến với mảnh đất nghìn năm tuổi này bắt gặp những cô bán hàng rong. Họ có thể gánh hàng trên vai, cũng có thể cắp thúng bên sườn hay cọc cách dắt chiếc xe đạp cũ. Họ níu giữ nhịp thở chậm rãi của Thủ đô, và mùa này, họ mang về phở phường những thức quà của mùa thu mới.

Việt Nam là đất nước với bốn mùa hoa trái, và mùa nào cũng phong phú đến lạ. Cứ độ đầu thu, những loại quả đặc trưng của mùa này lại xuất hiện trên mọi nẻo đường, góc ngách của Thủ đô. Nếu ở miền Nam, tầm tháng 9, tháng 10 là mùa của dưa hấu, măng cầu, khế,... thì miền Bắc lại khiến nhiều người xao xuyến bởi na, bưởi, hồng, chuối tiêu, sầu chín và chút nhãn, chút ôi còn vương lại từ mùa hè.

[...] Đi dọc nhiều con phố, ta còn bắt gặp những cô hàng cốm. “Thức quà của lúa non” cũng là đặc sản của Hà Nội mùa này. Gạo nếp non qua bàn tay tài hoa của những người thợ làng Vòng và khu Mễ Trì đã trở thành hạt cốm. Những chiếc thúng đựng xôi cốm và cốm tươi tựa như những chiếc túi tròn đang bao bọc hạt ngọc của trời, tinh hoa của đất. Từ người già đến người trẻ, hầu như ai cũng thích thưởng cốm mỗi độ thu về. Khí trời mát mẻ hình như rất phù hợp để ăn một thức quà trang nhã, thanh khiết và mộc mạc như cốm. Những cô hàng cốm đã níu giữ một vẻ đẹp giản dị, riêng biệt trong văn hoá của người Hà Nội mà dòng chảy của thời gian và bước tiến của thời đại không thể lấy mất.

Những người gắn bó đủ lâu với Hà Nội còn có thể nhận biết bốn mùa qua những xe hoa, gánh hoa. Gánh hoa bên đường thường bán cúc, nhài, còn xe hoa thì chở nhiều loại hơn, như sen, cúc tana, cẩm tú cầu, thạch thảo, hướng dương,... Nhiều người đã chở hoa bằng xe máy nhưng vẫn có những cô hàng hoa chở bằng xe đạp. Chiếc xe đạp cũ, mảnh khảnh, nhuộm màu thời gian, nắng mưa và sương gió.

[...] Xe hoa hàng rong đã dần trở thành “biểu tượng” rất thơ của mùa thu Hà Nội. Ở đâu có hoa là ở đó thơm mát cả một vùng. Hoa như mang tất cả sự dịu dàng, tinh khôi của tự nhiên về với Hà thành hoa lệ. Trong kí ức của nhiều người, hàng rong gắn liền với những tiếng rao. Nhưng theo thời gian, tiếng rao đã biến mất. Phải chăng Hà Nội đã có quá nhiều âm thanh và không còn chỗ cho tiếng rao của những cô hàng rong nữa? Gánh hàng rong cứ lặng lẽ ở đời, dẫu mưa hay nắng vẫn dạt trôi, vẫn chờ theo hương hoa của bốn mùa, trong đó có mùa thu...

Hàng rong mang một gam màu trầm trong bức họa muôn màu muôn vẻ của Thủ đô. Nó đơn sơ, quen thuộc, gần gũi và có gì đó rất “đời”, rất “Hà Nội”. Hàng rong có thể gánh những “di sản” của mảnh đất này, cũng có thể chở theo vô vàn tinh túy của thiên nhiên. Nhưng ngoài những cái đẹp ấy, nhiều cô hàng rong còn phải gánh thêm cả sức nặng của cuộc sống – nỗi lo cơm áo, gạo tiền. Những cô hàng rong đã giữ lại cho ta nhiều hoài niệm sâu sắc khi xã hội từng bước tiến tới văn minh hiện đại. Mùa thu Hà Nội càng lúc càng rõ hương, rõ hình, rõ sắc, và ta có thể cảm nhận qua từng gánh hàng rong chọt bắt gặp trên phố.

(Dẫn theo Những “cô hàng rong” mang theo cả mùa thu Hà Nội, Thu Thảo, nguồn <https://vtv.vn/doi-song/nhung-co-hang-rong-mang-theo-ca-mua-thu-ha-noi-20240920191505706.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Vì sao có thể cho rằng cảm nhận của tác giả về những “cô hàng rong” trên phố phường Hà Nội là rất tinh tế?

Câu 2. (4,0 điểm)

Quan điểm “ánh đèn phố thị càng sáng, bóng người bán rong càng dài” như một sự cảm thương cho số phận vất vả, lam lũ của nhiều người đang mưu sinh ở các thành phố lớn. Tuy nhiên, đâu đó vẫn còn tồn tại hiện tượng hành xử thiếu nhân văn với những người bán dạo.

Từ kết quả đọc hiểu ở phần II và trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày ý kiến của bản thân về vấn đề trên.

BÀI LÀM

A series of 20 horizontal dotted lines for writing.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 25 horizontal dotted lines for writing.

“Những điều tốt đẹp, những hành động truyền cảm hứng vẫn luôn tồn tại xung quanh chúng ta.”

(Nhà báo Minh Ánh)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

(Tóm tắt bối cảnh: Sau khi vượt qua nhiều thử thách, Lục Vân Tiên đỡ Trạng nguyên, đánh thắng trận và được vua ban quyền cao chức trọng. Không quên người tiểu đồng trung nghĩa đã từng lặn lội theo mình, đã từng giúp đỡ mình trong cơn khốn khó, thậm chí bị mất vì cứu chủ, Vân Tiên cho lập bàn cúng. Khi thắp hương tưởng niệm, Vân Tiên đã thành tâm đọc bài văn tế bày tỏ chân thành lòng biết ơn và thương xót của mình dành cho tiểu đồng. Chính lúc ấy, tiểu đồng lại xuất hiện. Đoạn trích sau nằm ở phần cuối tác phẩm, kể về cuộc gặp gỡ kì diệu giữa Lục Vân Tiên và tiểu đồng sau nhiều năm xa cách.)

*Trạng nguyên khi ấy đi về,
Truyền quan bày tiệc, lo bề tế riêng:
“Tiểu đồng! Hồn bậu⁽¹⁾ có thiêng,
Thoả tình thầy tớ lòng thiêng⁽²⁾ ngày nay.”*

*Đọc văn nhớ tới chau mày,
Đôi hàng lụy ngọc tuôn ngay rờng rờng.*

*Người ngay trời cũng động lòng,
Phút đâu đã thấy tiểu đồng đến coi.*

*Trạng nguyên còn hầy sứt sùi,
Ngó lên bài vị lại xui lòng phiền.
Tiểu đồng ngấm giữa nhìn nghiêng:
“Ông nào sao giống Vân Tiên cũng kì!*

Ông nào thác xuống âm ti,
Ông nào còn sống nay thì làm quan?”
Trạng nguyên khi ấy hỏi chàng:
“Phải người đồng tử mắc nà⁽³⁾ chôn nay?”
Mấy năm tớ mới gặp thầy,
Cùng nhau kể nỗi đắng cay muôn vàn.
Ai dè còn sống bốn quan,
Công lao gìn giữ mồ hoang đã rồi.
Trạng nguyên khi ấy mừng vui,
Tớ thầy sum họp tại nơi Đại Đê.

(Trích *Lục Vân Tiên chú giải*, Trọng Phu Nguyễn Đình Chiểu,
Quốc Hoa, 1960)

Chú thích:

⁽¹⁾ *Bậu*: đại từ nhân xưng ngôi thứ hai, dùng để gọi người thân thiết.

⁽²⁾ *Lòng thiềng*: lòng thành.

⁽³⁾ *Mắc nà*: mắc nạn.

Câu 1. (3,0 điểm)

- Tìm từ tượng hình có trong 6 dòng thơ đầu. (0,5 điểm)
- Nêu tác dụng của việc sử dụng lời thoại trong đoạn trích. (0,75 điểm)
- Em hiểu như thế nào về hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Người ngay trời cũng động lòng,
Phút đâu đã thấy tiểu đồng đến nơi.*

- Sau khi đọc xong đoạn trích *Lục Vân Tiên chú giải*, em rút ra được bài học gì? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của đoạn trích *Lục Vân Tiên chú giải* trong phần I.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Những phần mộ liệt sĩ chưa biết tên tại một nghĩa trang ở tỉnh Quảng Trị trở nên ảm áp kể từ khi địa phương phát động phong trào mỗi cán bộ, công nhân viên chức, người lao động nhận chăm lo một phần mộ liệt sĩ.

Nữ du kích 78 tuổi và phần mộ liệt sĩ số 199

Bà Nguyễn Thị Diên (thôn Cam Vũ 1, xã Cam Thủy) dắt chiếc xe đạp ra sân, rồi đạp đến Nghĩa trang liệt sĩ xã Cam Thủy cách nhà 1 cây số. Nay đã 78 tuổi, dáng đi không còn thẳng thớm nữa, nhưng ít nhất mỗi tháng một lần, bà Diên lại có mặt ở Nghĩa trang liệt sĩ xã để ngó nghiêng phần mộ liệt sĩ chưa biết tên có số kí hiệu 199 mà bà nhận chăm sóc. “Từ ngày tôi tự nguyện nhận chăm sóc phần mộ của liệt sĩ, tôi xem như đó là người trong gia đình, cứ ngày rằm, ngày lễ thì sẽ hương khói.” – bà Diên nói.

Tay run run cầm nén nhang, bà Diên thấp lên phần mộ số 199, và các phần mộ liệt sĩ xung quanh. Xong xuôi, bà nhỏ mấy mâm cỏ mới nhú lên trong chậu cây đặt phía trên ngôi mộ. Bà Diên kể, mấy chục năm trước, bà là nữ y tá từng tham gia du kích ở khu vực Cồn Tiên (huyện Gio Linh, tỉnh Quảng Trị). Chiến tranh với bom đạn ác liệt, bà chứng kiến nhiều đồng đội hi sinh, nên nỗi đau mất mát bà rất thấu hiểu. Lành lặn rời khỏi chiến tranh, bà Diên tâm niệm phải sống tốt, sống sao để không phụ công những người đã ngã xuống. Vì vậy, khi nghe tin có phong trào nhận chăm sóc các phần mộ liệt sĩ chưa biết tên, hoặc có tên nhưng do nhiều điều kiện khác nhau, người thân ít chăm sóc, bà đạp xe đến xã, trình bày nguyện vọng của mình. “Rồi từ đó, phần mộ của liệt sĩ có số 199 trở thành người thân của tôi.” – bà Diên nói. Tháng trước, bà Diên bị ốm, nên không đến nghĩa trang thăm “người thân” được. Tháng 7, tháng tri ân trên cả nước, có nhiều đoàn đến nơi này dâng hương, dâng hoa, mỗi lúc biết có đoàn đến, lòng bà Diên ảm áp kì lạ.

Liệt sĩ chưa biết tên, nhưng đều có “người thân”

Ông Lê Nhật Tiên – Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã Cam Thủy cho biết, tại Nghĩa trang liệt sĩ xã Cam Thủy có 232 phần mộ liệt sĩ. Trong đó có 98 phần mộ chưa biết tên, 21 ngôi có tên nhưng không có người thân chăm sóc. Giữa năm 2015, Công đoàn xã Cam Thủy đã xây dựng kế hoạch, nhằm phân công mỗi cán bộ, công nhân viên chức, người lao động trong xã nhận chăm lo một phần mộ của các liệt sĩ chưa biết tên hoặc có tên nhưng không có người thân chăm sóc để hương khói mỗi dịp lễ, Tết.

Ngay khi chương trình triển khai, đã được hưởng ứng nhiệt tình. Tiếp đó, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xã tiếp tục thực hiện với việc mở rộng đối tượng nhận chăm sóc các phần mộ liệt sĩ như ban cán sự các thôn; ban giám hiệu trường học; các ban, ngành, đoàn thể, hợp tác xã trên địa bàn.

Như chị Lê Quỳnh Nhi hiện là Phó Bí thư xã đoàn Cam Thủy từng nhận chăm sóc mộ của liệt sĩ chưa biết tên được đánh dấu thứ tự là 194. Sau hơn 1 năm nhận làm “người thân”, thì may mắn, mộ đã có người thân đến nhận. Lúc này, Quỳnh Nhi cũng chuyển công tác sang vị trí khác và không nằm trong diện phân công, nhưng chị vẫn đăng kí được chăm sóc phần mộ liệt sĩ chưa biết tên khác có thứ tự 228. “Nhà tôi cách trung tâm xã 10 km, nhưng tôi tự nguyện nhận chăm sóc phần mộ liệt sĩ chưa biết tên. Việc tuy nhỏ, nhưng đó là cách để tôi thể hiện lòng biết ơn, sự tri ân đối với những đóng góp của các liệt sĩ cho Tổ quốc, quê hương.” – chị Quỳnh Nhi chia sẻ.

Còn trưởng thôn Cam Vũ 1 Nguyễn Xuân Hanh, khi có phát động của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xã về chương trình chăm sóc một phần mộ liệt sĩ, anh hưởng ứng “hai tay”. Theo anh Xuân Hanh, nếu không phát động chương trình này, thì thế hệ như anh cũng phải có trách nhiệm chăm lo cho nơi an nghỉ của các anh hùng liệt sĩ. Vì vậy, ngoài việc đến hương khói, dọn dẹp phần mộ phụ trách, anh Hanh thường xuyên vận động, triển khai các hoạt động đền ơn đáp nghĩa trong thôn.

Ông Lê Nguyên Hồng – Giám đốc Sở Lao động Thương binh Xã hội tỉnh Quảng Trị – cho biết, phong trào mỗi người nhận chăm lo một phần mộ của các liệt sĩ chưa biết tên ở xã Cam Thủy mang nhiều ý nghĩa, nên tới đây sẽ nhân rộng phong trào. “Tại tỉnh Quảng Trị, có hơn 20.000 phần mộ liệt sĩ chưa biết tên, nếu các phần mộ liệt sĩ này đều có “người thân” như ở xã Cam Thủy, thì sẽ rất tuyệt vời.” – ông Lê Nguyên Hồng nói.

(Dẫn theo *Câu chuyện ám áp về những người chăm sóc các phần mộ liệt sĩ vô danh*, Hưng Thơ, nguồn <https://laodong.vn/nguoi-viet-tu-te/cau-chuyen-am-ap-ve-nhung-nguoi-cham-soc-cac-phan-mo-liet-si-vo-danh-1070254.ldo>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Vì sao hoạt động phân công mỗi cán bộ, công nhân viên chức, người lao động trong xã nhận chăm lo một phần mộ của các liệt sĩ chưa biết tên hoặc có tên nhưng không có người thân chăm sóc để hương khói mỗi dịp lễ, Tết của Công đoàn xã Cam Thủy được nhiều người hưởng ứng?

Câu 2. (4,0 điểm)

Nhiều người cho rằng công tác thiện nguyện phải được thực hiện quy mô, quảng bá rộng rãi, cần nhiều đơn vị báo chí tham gia để truyền thông cho sự kiện.

Dẫu vậy, không ít ý kiến khẳng định công tác thiện nguyện chỉ nên là những sẻ chia thầm lặng, kín tiếng.

Em hãy viết một bài văn nghị luận trình bày ý kiến về vấn đề trên.

BÀI LÀM

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing.

“Hãy để trái tim dẫn lối, đôi khi nó biết đường đi nhanh hơn lí trí.”

(Nhà văn Helen Keller)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

Gần đến giờ họp phụ huynh. Tâm hốt hải chạy lên đến tầng 4. Mặt nó tái mét thò thò ngoài cửa phòng họp phụ huynh của lớp. Cô giáo chủ nhiệm bước lại. Tâm lí nhí:

– Dạ, em xin lỗi cô, bà em không lên đây dự họp được ạ!

Cô giáo xoa đầu Tâm rồi chia sẻ:

– Bà của em không thể đi lại được, cô biết mà. Em cứ yên tâm. Cô sẽ đến thăm bà sau nhé.

– Dạ thưa cô, em đẩy xe lăn đưa bà đến dưới sân trường rồi ạ. Bà nói có lẽ bà cũng khó có thể dự họp phụ huynh thêm nhiều lần nữa nên bà cố gắng đi ạ. Em không đẩy xe lăn đưa bà lên tầng 4 được...

Cô giáo lặng người, mắt chột ngán lệ khi nghe câu nói của Tâm, đứa bé bị bỏ rơi được bà đưa về nuôi dưỡng. Năm rồi bà bị tai biến, không tự đi lại được nữa. Nhìn xuống phòng họp, phụ huynh đã có mặt đông đủ, cô giáo xúc động dành vài phút trình bày về trường hợp đặc biệt của bà cháu Tâm và đề xuất:

– Thưa quý vị phụ huynh, ở dưới tầng trệt còn có một cái phòng trống, chúng ta sẽ chuyển xuống dưới họp để...

Cô giáo chưa nói hết lời thì tất cả phụ huynh đã đồng loạt đứng dậy vỗ tay và cùng nhau đi xuống tầng trệt.

(Phòng theo *Họp phụ huynh*, Trần Vinh, nguồn <https://vanvn.vn/chum-truyen-cuc-ngan-cua-tran-vinh/>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm thành phần biệt lập có trong câu văn sau: “Bà nói có lẽ bà cũng khó có thể dự họp phụ huynh thêm nhiều lần nữa nên bà cố gắng đi ạ.”. (0,5 điểm)

b. Vì sao cô giáo “chưa nói hết lời thì tất cả phụ huynh đã đồng loạt đứng dậy vỗ tay và cùng nhau đi xuống tầng trệt”? (0,75 điểm)

c. Em nhận xét thế nào về nhân vật cô giáo trong truyện? (0,75 điểm)

d. Nếu em là một người bạn cùng lớp của Tâm, em sẽ làm gì để giúp bạn ấy? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của truyện *Họp phụ huynh* (Trần Vinh).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

[...] Mỗi dịp Tết cổ truyền, ai cũng mong chờ giây phút được quây quần, đoàn tụ bên gia đình, bên những người thân yêu để tận hưởng ngày Xuân ấm cúng. Điều này càng có ý nghĩa đặc biệt sâu sắc đối với đồng bào Việt Nam xa xứ, nhất là thế hệ kiều bào trẻ được sinh ra ở nước ngoài. Không chỉ về thăm quê dịp Tết Nguyên đán, nhiều bạn trẻ người Việt ở các nước thường xuyên đi về, thậm chí sinh sống lâu dài ở quê hương và rất tâm huyết trong việc đóng góp trí lực, tài lực, nguồn lực mềm cho sự phát triển bền vững của TP.HCM và đất nước.

[...] Cũng với mong muốn là cầu nối gắn kết quê hương với các nước tiên tiến trên thế giới, anh Nguyễn Hữu Minh, kiều bào trẻ định cư ở Mỹ 25 năm qua cho biết nhiều bạn bè của anh ở Mỹ mong muốn về Việt Nam, muốn có cơ hội đầu tư về thành phố nhưng không biết bắt đầu như thế nào. Những năm gần đây, với sự hỗ trợ nhiệt tình của Ủy ban về người Việt Nam ở nước ngoài TP.HCM, Minh đã tích cực kết nối các đầu mối ở Mỹ để mọi người an tâm hơn khi về thăm, đầu tư ở Việt Nam và tìm kiếm cơ hội kinh doanh.

Anh Nguyễn Hữu Minh chia sẻ: “Những năm gần đây, thành phố phát triển rất nhiều, mỗi lần về Mỹ quay lại chỉ một tháng vốn vẹn tôi thấy sự phát triển vượt bậc của thành phố. Tuy thời điểm gần Tết, xe cộ kẹt nhiều hơn, đông đúc hơn nhưng mình cảm nhận được rất rõ sự phát triển cơ sở hạ tầng rất tốt và sau khi có metro, giao thông thuận tiện hơn thì hi vọng đó là bước phát triển của thành phố, cho người dân ở Việt Nam cũng như các bạn ở nước ngoài về thấy sự phát triển mạnh mẽ và thành phố rất khuyến khích, đồng viên kiều bào về đây.”.

Làm việc trong lĩnh vực chuyên ngành về y sinh, Minh đang áp dụng kế hoạch chăm sóc sức khỏe cộng đồng cho người Việt ở quê nhà của mình, đem những công nghệ tiên tiến nhất ở nước ngoài về, cá nhân hoá cho người Việt để họ có thể tự tin khám chữa bệnh ở Việt Nam, không cần phải đi ra nước ngoài.

Còn anh Võ Thành Đăng, tên thường gọi là Dany Võ, một kiều bào trẻ Singapore, hiện là Phó Chủ tịch Hiệp hội doanh nhân người Việt Nam ở nước ngoài, Phó Chủ tịch Hội liên lạc với người Việt Nam ở nước ngoài TP.HCM, có hơn 10 năm sống ở New Zealand và Singapore, về nước từ năm 2018, hiện anh đã chính thức định cư ở Việt Nam và là một gương mặt quen thuộc trong cộng đồng kiều bào, đồng hành rất nhiều hoạt động của Ủy ban người Việt Nam ở nước ngoài TP.HCM.

Những thời điểm rất khó khăn của đất nước giai đoạn đại dịch Covid-19, Dany Võ tham gia tổ chức nhiều chương trình talkshow online dành cho người Việt Nam ở nước ngoài. Tiếp đó là các cuộc hội nghị, hội thảo, tọa đàm, đặc biệt là chương trình gặp gỡ giữa kiều bào với lãnh đạo thành phố, Xuân quê hương... Dany Võ chia sẻ, anh đặc biệt tâm đắc với công trình “Không gian văn hoá Hồ Chí Minh” và “Điểm hẹn kiều bào”.

“Không gian văn hoá Hồ Chí Minh là cơ hội để kiều bào được đến, được nói tiếng nói của mình, được tiếp cận và tương tác hai chiều để gia tăng mối quan hệ giữa các cơ quan ban ngành với người Việt Nam ở nước ngoài. Đây chính là cầu nối rất hiệu quả, điểm hẹn ý nghĩa cho

kiều bào khi về Việt Nam.” – anh Võ Thành Đăng khẳng định, đồng thời đề nghị nên tổ chức những chương trình định kì và thường xuyên, giao lưu, toạ đàm để doanh nhân kiều bào, để những người trẻ, thế hệ thứ ba được sinh ra và lớn lên ở nước ngoài về đây tiếp cận, được giải đáp những vấn đề về pháp lí cũng như kết nối đầu tư kinh doanh.

Những năm gần đây, TP.HCM và cả nước đạt nhiều thành tựu quan trọng về kinh tế – xã hội. Trong sự phát triển chung của đất nước, của TP.HCM, sự đóng góp của người Việt trẻ trên khắp thế giới là rất đáng kể.

(Dẫn theo *Kiều bào trẻ góp sức cho quê hương*, Ngọc Xuân, nguồn <https://vov.vn/nguoi-viet/kieu-bao-tre-gop-suc-cho-que-huong-post1151326.vov>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Qua câu chuyện của anh Nguyễn Hữu Minh và anh Võ Thành Đăng, em nhận xét như thế nào về tấm lòng của người Việt xa xứ đối với quê hương?

Câu 2. (4,0 điểm)

Nhiều du học sinh lựa chọn trở về nước sau khi hoàn thành chương trình học. Nhưng cũng không ít người lựa chọn định cư ở nước ngoài để phát triển sự nghiệp. Ở lại hay trở về luôn là câu hỏi khiến du học sinh trăn trở.

Từ kết quả đọc hiểu ở phần II và hiểu biết cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận trình bày ý kiến của bản thân về vấn đề trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

“Hãy sống theo niềm tin của mình, và bạn có thể xoay chuyển cả thế giới.”

(Triết gia Henry David Thoreau)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

HAI BÀN TAY

Năm 1911, năm ấy Bác còn trẻ lắm, mới khoảng 21 tuổi. Một hôm anh Ba – tên của Bác hồi ấy, cùng một người bạn đi dạo khắp thành phố Sài Gòn, rồi bỗng đột nhiên anh Ba hỏi người bạn cùng đi:

– Anh Lê, anh có yêu nước không?

Người bạn đột nhiên đáp:

– Tất nhiên là có chứ!

Anh Ba hỏi tiếp:

– Anh có thể giữ bí mật không?

Người bạn đáp:

– Có.

Anh Ba nói tiếp:

– Tôi muốn đi ra nước ngoài, xem nước Pháp và các nước khác. Sau khi xem xét họ làm như thế nào, tôi sẽ trở về giúp đồng bào chúng ta. Nhưng đi một mình, thật ra cũng có nhiều mạo hiểm, ví như đau ốm... Anh muốn đi với tôi không?

Anh Lê đáp:

– Nhưng bạn ơi! Chúng ta lấy đâu ra tiền mà đi?

– Đây, tiền đây! – Anh Ba vừa nói vừa giơ hai bàn tay. – Chúng ta sẽ làm việc, chúng ta sẽ làm bất cứ việc gì mà sống và để đi. Anh cùng đi với tôi chứ?

Bị lôi cuốn vì lòng hăng hái của Bác, người bạn đồng ý. Nhưng sau khi suy nghĩ kỹ về cuộc đi có vẻ phiêu lưu, anh Lê không có đủ can đảm để giữ lời hứa. Còn Bác Hồ đã đi ra nước ngoài bằng chính đôi bàn tay của mình. Bác đã làm nhiều nghề khác nhau (phụ bếp, bồi bàn, quét tuyết, ...) và đi khắp năm châu, bốn biển để tìm con đường cứu dân, cứu nước khỏi ách đô hộ của thực dân phong kiến, giải phóng cho dân tộc.

(Trích *Thư ký Bác Hồ kể chuyện*, Vũ Kỳ, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, 2008)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Chỉ ra thành phần biệt lập được sử dụng trong câu văn sau: “Bác đã làm nhiều nghề khác nhau (phụ bếp, bồi bàn, quét tuyết, ...) và đi khắp năm châu, bốn biển để tìm con đường cứu dân, cứu nước khỏi ách đô hộ của thực dân phong kiến, giải phóng cho dân tộc.”. (0,5 điểm)

b. Chi tiết “Anh Ba vừa nói vừa giơ hai bàn tay.” có vai trò gì đối với cốt truyện? (0,75 điểm)

c. Nêu nội dung của văn bản trên. (0,75 điểm)

d. Hãy tưởng tượng về cuộc hội ngộ giữa Bác và ông Lê sau nhiều năm. Nếu là ông Lê, em sẽ nói điều gì với Bác? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề của truyện ngắn *Hai bàn tay*.

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Tạ Thị Tâm, sinh năm 2001, dân tộc Lô Lô ở bản Trường Chung, xã Chiềng Chung, huyện Mai Sơn, tỉnh Sơn La, là một trong những sinh viên dân tộc thiểu số rất ít người sẽ được tuyên dương trong “*Lễ Tuyên dương học sinh, sinh viên, thanh niên dân tộc thiểu số xuất sắc, tiêu biểu năm 2019*” nhờ những cố gắng nỗ lực của mình trong việc học tập. Hiện, em đang là sinh viên năm thứ nhất, ngành Sư phạm Mầm non, Đại học Tây Bắc.

Sinh ra và lớn lên trong gia đình có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, bố em bị tai biến phải nằm một chỗ, chỉ có mẹ em là lao động chính trong nhà. Năm nay mẹ em đã 58 tuổi, chỉ làm nghề nông, lại thường xuyên ốm đau nên thu nhập hằng tháng không được là bao. Thấu hiểu những khó khăn, vất vả của bố mẹ, ngay từ nhỏ, Tạ Thị Tâm đã có ý thức vượt khó, vươn lên trong học tập. Trong suốt 12 năm học, em đều đạt học sinh khá giỏi của trường.

Chia sẻ về bí quyết học tập, Tâm cho biết: Trên lớp em luôn chăm chú nghe cô giáo giảng bài rồi về nhà đọc lại để nhớ hơn. Ngoài việc chăm chỉ học bài trên lớp, trước khi học bài mới, em đã tìm hiểu các tài liệu để nắm được diễn biến, kết quả và ý nghĩa của từng sự kiện.

Đặc biệt, ngay từ những ngày mới nhập học vào ngành Sư phạm Mầm non, Đại học Tây Bắc, Tâm đã thể hiện rõ ý chí nghị lực vươn lên khi em luôn có ý thức tự học tập, rèn luyện. Em đã tự đi làm thêm, phụ giúp cho mẹ để lo tiền học hành cho bản thân.

Khi được hỏi lí do vì sao lại chọn ngành Sư phạm Mầm non, Tâm cho biết vì yêu trẻ con, yêu những ánh mắt hồn nhiên, những câu hỏi ngây thơ của trẻ nhỏ, nên em đã quyết định trở thành giáo viên mầm non. Để thực hiện ước mơ của mình, trong kì thi trung học phổ thông quốc gia năm 2019, Tâm đã quyết định đăng kí vào khoa Sư phạm Mầm non, Đại học Tây Bắc.

Chia sẻ về dự định trong tương lai, Tâm cho biết: “Em sẽ nỗ lực hơn nữa để đạt thành tích tốt trong học tập, không ngừng trau dồi kiến thức để khi ra trường có thể trở về quê hương để công tác giúp đỡ các trẻ em nghèo có hoàn cảnh khó khăn như em. Đồng thời, cố gắng phấn đấu trở thành một giáo viên dạy giỏi có thể cống hiến cho quê hương và có điều kiện để chăm lo cho bố mẹ.”

(Dẫn theo Kết tinh thành những trái ngọt, Quý Hồng,
nguồn <https://baodantoc.vn/ket-tinh-thanh-nhung-trai-ngot-1572399000087.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Theo em, điều gì đã giúp Tâm đạt được nhiều thành tích trong học tập dù hoàn cảnh khó khăn?

Câu 2. (4,0 điểm)

Vừa căng thẳng với áp lực thi cử (đặc biệt là những năm cuối cấp), vừa chán nản với những lúc mà điểm số không được như ý khiến nhiều học sinh đánh mất niềm tin vào bản thân.

Em hãy viết bài văn bàn về vấn đề trên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn học sinh ấy có được sự tự tin trong học tập.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

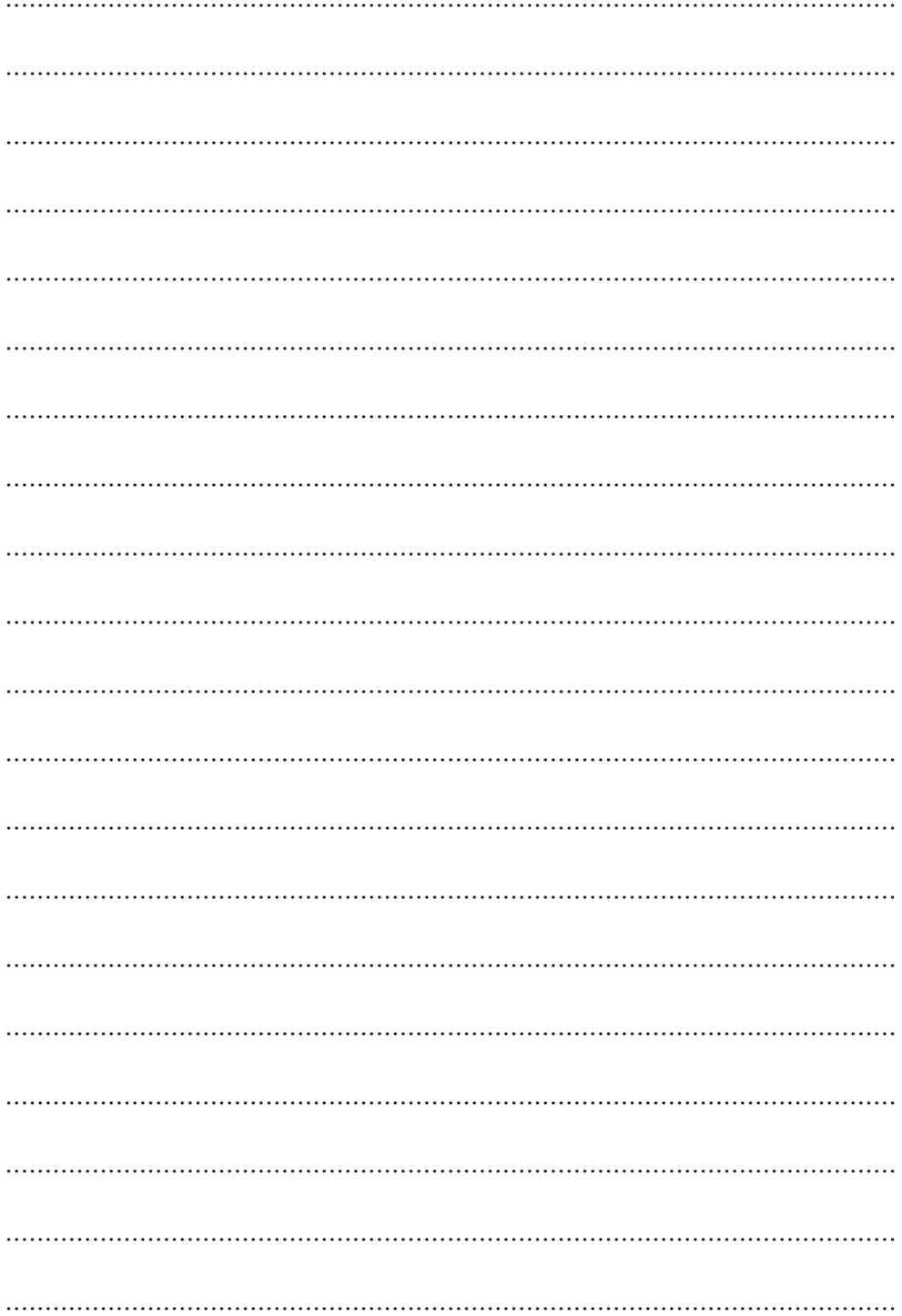
.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in ten pairs. The lines are evenly spaced and extend across most of the page width.

A series of horizontal dotted lines for writing, arranged in 15 rows across the page.

CÚC XANH NỞ GIỮA VƯỜN ĐÒI

“Ai tìm ra hoa cúc xanh mọc trong đầm lầy sẽ có được hạnh phúc.”

(Giai thoại dân gian)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

(**Lược đoạn đầu:** Bông ngô^(*) là một món ăn vặt quen thuộc của nhân vật “tôi”. Món ăn “không thể ăn no, nhưng ăn mãi vẫn không thấy chán”. Khu phố của cậu rất đông hàng quán thì bỗng xuất hiện một bà lão bán bông ngô. Cậu đã rất thích thú và kể lại câu chuyện của mình.)

Một ngày kia, ngày nào thì tôi không xem lịch, bên công một nhà số chẵn, có bà cụ ra ngòi cùng một chiếc thùng to tướng, bên trong đặt bọc ni-lông trong suốt, nhìn rõ những hạt gì to to, tròn tròn căng mọng lên ở trong đó. Thấy hay hay, tôi bước tới ngó xem thì... trời ơi! “Bông! Bông ngô!”. Cùng lúc có đĩa đứng ở đằng sau tôi reo lên như đang xem đá bóng: “Bông ngô! Chúng mày ơi!”. Thấy vậy, bà cụ cười:

– Mua đi! Mua mở hàng cho bà đi nào!

Chẳng đĩa nào có tiền hết cả. Có đĩa cười trù. Có đĩa nghệt mặt ra. Tôi cũng lúng túng, thú thật:

– Cháu không có tiền ạ!

Tướng bà cụ sẽ hất tay: “Thế thì đi chỗ khác!” như mọi người lớn vẫn hay nói với chúng tôi thế, thì bà cụ lại cười cười:

– Vậy thì bà đãi các cô các cậu mỗi cháu vài hạt. Lúc nào có tiền thì ra đây bà bán cho!

Tôi là đĩa nhận nắm hạt bông sau cùng. Bà vừa đưa cho tôi, vừa khen:

– Anh này lớn, biết nhường các em nhỉ!

Tôi vừa sung sướng vừa nóng cả mặt. Bà cụ yêu con trẻ quá. Đĩa nào là cháu của bà ở nhà, chắc tha hồ mà ăn bông, tha hồ mà sướng.

Tôi cảm ơn, nói lời xin bà cụ và tự nhiên thấy lòng rưng rưng buồn. Tôi không có bà. Vì bà tôi mất đã lâu.

Là người cùng phố, nhưng mãi hôm ấy tôi mới được biết. Biết bà với cái tên chúng tôi gọi y như thấy bà khi ấy: “Bà bồng ngô”.

Bà bán rất rẻ, lần nào, sau khi đong đầy cái bát bằng gỗ dùng để đong bồng, đổ vào túi hay mũ cho chúng tôi, bà cũng nhón thêm cho vài hạt. Ấy thế mà có người lớn, lúc mua, bà đã thêm cho rồi, mà vẫn còn cố thọc tay vào bọc đòi thêm vài hạt nữa. Tham quá!

Bà cụ bán bồng mà bọn trẻ chúng tôi rất thích như tôi đã kể, còn có một sự thân thiết nữa chỉ chúng tôi mới cảm thấy. Bà hiền lành và luôn luôn nhỏ nhẹ khuyên bảo chúng tôi vào những lúc giá như ở nhà thì đã bị mắng. Ví dụ như lúc bọn trẻ nói tục, cãi nhau, có đũa đánh nhau, thì bà lại can:

– Đừng thế các cháu ơi! Bà xin. Bà cho mấy hạt mà nhai này!...

Có đũa trèo cây, bẻ cành, bà cũng gọi xuống nhắc nhở và dùm cho vài hạt. Nhiều hôm đi học về, không có việc gì, không biết chơi gì, tôi lại tha thân ra cái công có bà ngồi cho tôi một nắm. Tôi đã đủ trí khôn để nói:

– Thế này thì bà hết vốn mất!

Bà cười:

– Hết làm sao được. Hết bà lại mua...

Ngừng một thoáng, bà tiếp:

– Có thứ không thể mua được cháu ạ...

Câu bà nói với tôi, lúc đó tôi chưa hiểu. Nhưng rồi bỗng một ngày...

Bà bồng ngô không ra công ngồi...

Hôm sau, hôm sau nữa, vẫn vắng bà...

Tôi dè dặt hỏi thăm mới biết là bà cụ đã về trong quê ở với con cháu. Căn hộ đã để lại cho gia đình khác. Tôi ngán ngơ cả người, thờ thẩn mãi.

Từ buổi ấy, phố nhà tôi vẫn đông, lại có thêm hàng quán mới, nhưng sao tôi chẳng thấy vui hơn. Sung sướng quá cho cậu nào đang được ở với bà, có bà...

Ấy là tình thương. Tình thương là thứ không thể mua được.

(*Những hạt bỏng ngô*, Phong Thu, trích *Những truyện hay viết cho thiếu nhi*, NXB Kim Đồng, 2024)

Chú thích:

(*) *Bỏng ngô*: hay còn gọi là bắp rang, là một món ăn vặt phổ biến được làm từ hạt ngô được rang ở nhiệt độ cao khiến cho các hạt ngô nở bung ra.

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Nhân vật chính trong văn bản là ai? (0,5 điểm)

b. Chuyển 01 lời dẫn trực tiếp trong đoạn văn sau thành lời dẫn gián tiếp: (0,75 điểm)

“Thấy vậy, bà cụ cười:

– Mua đi! Mua mở hàng cho bà đi nào!

Chẳng đũa nào có tiền hết cả. Có đũa cười trù. Có đũa nghệt mặt ra. Tôi cũng lúng túng, thú thật:

– Cháu không có tiền ạ!”

c. Chi tiết “bà cụ đã về trong quê ở với con cháu” có vai trò gì đối với cốt truyện? (0,75 điểm)

d. Từ văn bản trên, em rút ra được bài học gì cho bản thân? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của truyện ngắn *Những hạt bỏng ngô* (Phong Thu).

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Trong một năm qua, những khán giả yêu thương *Việc tử tế* đã được dõi theo hành trình của những người thực hiện chương trình cũng như

những “Chuyến xe Tử tế” đi đến khắp mọi miền của Tổ quốc. Và hơn cả, với chương trình, chúng ta được gặp gỡ những con người thật đặc biệt – những người nhỏ bé nhưng hành động thì phi thường. Vậy họ là ai?

Đó là những ông bố vĩ đại – Nguyễn Trung Chắt, Bùi Công Hiệp, Đinh Minh Nhật.

Đó là người anh hùng nhỏ tuổi Hoàng Mạnh Chiến – cậu bé đã cứu sống một người đàn ông bị mắc kẹt trên đường tàu khi đoàn tàu đang chạy đến...

Đó là người linh cứu hoả – Thiếu tá Nguyễn Minh Đức – người đã xả thân vào đám cháy cứu dân...

Đó là câu chuyện của hai vợ chồng bác sĩ Việt Nam tình nguyện sang châu Phi chữa bệnh cho người dân ở châu lục này...

Nói về những nhân vật của “Gala Việc tử tế 2023: Trái tim Mặt trời”, người dẫn chương trình Thụy Vân cho biết: “[...] Nhiều lắm những nhân vật mà Vân không thể kể hết được họ ở đây vào lúc này. Tôi chỉ biết rằng những người tôi gặp ấy đã truyền cho tôi rất nhiều cảm hứng, năng lượng tích cực.”.

(Dẫn theo Việc tử tế ra phiên bản mới Chuyến xe tử tế – Dự án thiện nguyện đa dạng trải dài Bắc – Trung – Nam, nguồn <https://vtv.vn/truyen-hinh/viec-tu-te-ra-phan-ban-moi-chuyen-xe-tu-te-du-an-thien-nguyen-da-dang-trai-dai-bac-trung-nam-20220728103126194.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nhận xét về cách đưa bằng chứng trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Trong xã hội thông tin vốn tồn tại nhiều phức tạp như hiện nay, sống tử tế là một lựa chọn dũng cảm.

Từ văn bản đọc hiểu ở phần II, kết hợp cùng những trải nghiệm của bản thân, em hãy viết bài văn nghị luận để trao đổi với ý kiến trên.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

“Điều tuy rất phi thường nhưng thật ra rất nhỏ bé
Điều nhỏ bé phi thường luôn nằm ở trong ta.”

(DTAP)

**I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học
(5,0 điểm)**

*Tôi là con của biển khơi
Kết tinh tình nước và trời mà nên
Phận đành bé nhỏ, lặng yên
Vẫn mang một dáng vẻ riêng trên đời*

*Trái tim soi bóng mặt trời
Gừng cay muối mặn... thành lời sớm trưa
Yêu nhiều nắng, chẳng cần mưa
Không quen lạnh nhạt, chẳng ưa ồn ào*

*Dẫu từng nóng bỏng khát khao
Dẫu từng vỡ vụn xót đau lòng mình
Vẹn nguyên màu sắc trắng tinh
Giữ gìn vị mặn nghĩa tình cho nhau*

*Tôi lên phố lạ, rừng sâu
Kẻ chi nghèo khó, sang giàu người ơi
Thế gian mĩa ngọt, khoai bùi
Riêng tôi chút mặn một đời hiến dâng.*

(Lời hạt muối, Trần Văn Lợi, nguồn <https://vanvn.vn/tho-tran-van-loi-ben-que-buoc-manh-trang-vang-choi-voi/>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Đặc điểm của hạt muối đã được thể hiện qua những từ ngữ, hình ảnh nào trong văn bản? (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Yêu nhiều nắng, chẳng cần mưa
Không quen lạnh nhạt, chẳng ưa ồn ào*

c. Nêu cách hiểu của em về đoạn thơ sau: (0,75 điểm)

*Tôi lên phố lạ, rùng sâu
Kẻ chi nghèo khó, sang giàu người ơi
Thế gian mía ngọt, khoai bùi
Riêng tôi chút mặn một đời hiến dâng.*

d. Từ lời của hạt muối trong văn bản, em rút ra được bài học gì cho bản thân? (Viết trong khoảng từ 4 – 6 dòng) (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Lời hạt muối* (Trần Văn Lợi).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Kí ức chiến tranh từ một tấm hình

Hơn 50 năm về trước, giữa lúc quân và dân miền Bắc đang căng sức chống lại cuộc chiến tranh phá hoại của không lực Mỹ, thì sự xuất hiện của bức ảnh (đen trắng) với tên gọi “O du kích nhỏ” của nhà báo Phan Thoan – lúc bấy giờ đang công tác tại Báo Hà Tĩnh – đã trở thành nguồn động viên, khích lệ cán bộ, chiến sĩ và đồng bào cả nước, quyết tử cho Tổ quốc quyết sinh. Sức mạnh dân tộc của tấm ảnh, được miêu tả bằng hình ảnh nữ dân quân bé nhỏ, đầu đội mũ cối, hai tay bông súng đang hiên ngang áp giải một phi công Mỹ to lớn, làm lùi bước đi trong

thế cúi đầu, bị còng tay. Hình ảnh nói trên được ghi lại vào thời điểm tháng 9/1965, là giai đoạn chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam của đế quốc Mỹ đang vào giai đoạn cao trào và dữ dội nhất. Năm 1966, bức ảnh nói trên được đưa ra trưng bày tại một triển lãm ảnh toàn quốc và đã gây được sự xúc động mạnh mẽ cho người xem. Nhà thơ Tố Hữu, sau khi xem xong bức ảnh đã đề tặng 4 câu thơ: “O du kích nhỏ gương cao sáng/ Thăng Mỹ lênh khênh bước cúi đầu/ Ra thế! To gan hơn bèo bọt/ Anh hùng đâu cứ phải mày râu!”.

Một năm sau đó, bức ảnh được đưa lên tem thư của Bưu điện Việt Nam nhân dịp máy bay thứ 2.000 của Mỹ bị bắn rơi ở miền Bắc và đã được gửi đi 167 nước, trong đó có cả nước Mỹ.

Hình ảnh trước đây và ngày gặp lại sau 30 năm giữa hai người.

Cuộc hội ngộ sau 30 năm

Chuyện những tưởng sẽ dừng lại ở đó, nhưng O Lai không hề biết rằng, trong quãng thời gian tưởng như êm đềm ấy, nhất là từ sau ngày hình ảnh O Lai áp giải William Andrew Robinson được in thành tem, gửi đi khắp nơi trên thế giới, truyền thông quốc tế đã săn lùng khắp nơi để tìm ra chân dung O du kích nhỏ, vì cho rằng bức ảnh chỉ là sự dàn

dựng chứ không có thật. Chiến tranh kết thúc 20 năm, sự tìm kiếm ấy vẫn không ngừng nghỉ. Và đến năm 1995, tức là tròn 30 năm sau ngày diễn ra sự kiện lịch sử trên đất Hương Khê, hai nhân vật trong tấm hình đã có dịp gặp lại nhau khi hãng truyền hình NHK (Nhật Bản) phối hợp với Xưởng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương tiến hành sản xuất bộ phim “Kim Lai – Robinson trong ảnh và Phan Thoan là tác giả”, ghi lại cảnh O Lai và Robinson gặp lại nhau. Cuộc tái ngộ sau 30 năm, không có khoảng cách, ranh giới giữa hai chiến tuyến mà thay vào đó là những sự xúc động nhất định. Câu đầu tiên mà Robinson thốt lên là “Cô cũng không lớn hơn hồi đó bao nhiêu.”. Về điều này, O Lai cho biết, ngày đó O chỉ cao 1,48m và nặng 37kg trong khi Robinson cao 2,2m, nặng 125kg. Gặp lại, hai người đã chia sẻ nhiều chuyện thăng trầm trong suốt thời gian 30 năm qua, cùng về thăm lại hang đá ngày xưa nhưng dấu cũ rêu phong, cây cỏ vô tình, lau lách phủ che dấu thời gian. [...] Lúc chia tay, O Lai đã tặng cho người vợ của Robinson một chiếc nón lá để làm kỉ niệm.

(Dẫn theo *O du kích nhỏ – “Cổ tích từ một tấm hình”*, Thiện Thành, nguồn <https://cand.com.vn/Phong-su-tu-lieu/DDB-O-du-kich-nho-Co-tich-tu-mot-tam-hinh-i525624/>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu vai trò của hai bức ảnh trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Đọc văn bản đọc hiểu ở phần II, có người quan tâm với sự phi thường của “O du kích nhỏ” thể hiện rõ trong bức hình chụp năm 1965 và những câu mà nhà thơ Tố Hữu đã đề tặng.

Cũng có người lại chú ý đến chi tiết “Lúc chia tay, O Lai đã tặng cho người vợ của Robinson một chiếc nón lá để làm kỉ niệm.” và cho rằng đây là một điều nhỏ bé nhưng phi thường.

Hãy viết bài văn nghị luận về một điều nhỏ bé nhưng phi thường trong văn bản trên khiến em ấn tượng.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for handwriting practice, arranged in a column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

*“Mỗi bước của cuộc đời đều cho thấy cần đến rất nhiều
thận trọng và tinh tế.”*

(Nhà văn Johann Wolfgang von Goethe)

**I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học
(5,0 điểm)**

TRIẾT LÝ CỦA ÔNG THỢ MAY

Đời Thanh, ở Bắc Kinh, có một người thợ may nổi tiếng, người khách nào cũng khen ngợi. Có một ông khách phương xa nghe tiếng, đến may áo, thấy ông thợ may đo đạc qua loa, liền hỏi: “Tôi nghe ông may áo vừa vặn, đẹp, nhưng ông đo sơ sài quá làm sao may chính xác được?”

Ông thợ may đáp: “Việc đó là việc cần nhưng cần thiết là quan sát tuổi tác, bước đi dáng đứng, cử chỉ, hình dạng và tính tình của khách hàng.”

Ông khách hỏi: “Quan sát thế nào?”

Ông thợ may giải thích: “Ví dụ, những người thanh niên trai tráng, phần nhiều ý chí còn mạnh mẽ, khi đi thường uốn ngược ra phía trước. Nếu may không khéo thì vạt áo trước sẽ ngắn, vạt áo sau sẽ dài. Người cao tuổi, phần đông bị cuộc đời làm cho bầm dập, khi đi đứng thường cúi đầu xuống đất. Nếu may không khéo thì vạt trước dài hơn vạt sau. Người khoan thai chậm rãi, may vạt áo dài hơn một chút. Người gấp gáp may vạt áo ngắn một chút, người béo thì nới vùng bụng, người gầy chít lại vùng bụng. Ăn thua là gia giảm số đo, không phải đo thế nào may thế ấy.”

Ông khách nghe xong, tỏ vẻ khâm phục lắm.

(Trích *Thuật sống của người Trung Hoa*, Đông A Sáng,
NXB Giáo dục, 2007)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Chỉ ra lời người kể chuyện và lời nhân vật trong câu văn sau: “Ông thợ may đáp: “Việc đó là việc cần nhưng cần thiết là quan sát tuổi tác, bước đi dáng đứng, cử chỉ, hình dạng và tính tình của khách hàng.”. (0,5 điểm)

b. Chi tiết ông thợ may giải thích với khách vì sao mình chỉ đo đạc qua loa có vai trò gì đối với cốt truyện? (0,75 điểm)

c. Chuyển một lời dẫn trực tiếp trong văn bản thành lời dẫn gián tiếp. (0,75 điểm)

d. Em rút ra được bài học gì từ văn bản trên? (Viết trong khoảng 4 – 6 dòng) (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề truyện ngắn *Triết lí của ông thợ may* (Đông A Sáng).

II. Đọc hiểu văn bản nghị luận và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Trong cuộc sống, ai cũng luôn cố gắng để khiến mình trở nên tinh tế hơn trong mắt người khác. Tuy nhiên, đôi lúc vài hành động vô ý của bạn có thể khiến mọi người cảm thấy khó chịu. Vậy tinh tế là gì và làm thế nào để trở thành người tinh tế?

[...] “Tinh” có nghĩa là tao nhã, cẩn trọng, là lọc hết phần tạp chất, chỉ giữ lại phần tinh túy nhất. “Tế” là tinh xảo, tinh vi, cẩn kẽ, kỹ lưỡng. Khi kết hợp với nhau, tinh tế là sự tỉ mỉ, cẩn kẽ, kỹ lưỡng trong mỗi cử chỉ, hành động và lời nói của con người. Ngoài ra, tinh tế còn được hiểu là rất tế nhị, nhạy cảm, có khả năng đi sâu vào các chi tiết nhỏ, sâu sắc. Đây là tính từ chỉ những người tinh ý, giỏi quan sát mọi thứ xung quanh, dù rất nhỏ.

Các biểu hiện của người tinh tế trong cuộc sống cũng rất đa dạng. Người tinh tế có khả năng cảm nhận, hiểu được những cảm xúc, suy

ngữ cũng như nhu cầu của bản thân và người khác. Hơn thế, người tinh tế luôn biết cách nắm bắt cơ hội mới để phát triển, đạt được mục tiêu của bản thân. Họ có thể đánh giá và phân tích thông tin, suy nghĩ một cách khách quan, từ đó đưa ra quyết định chính xác và hợp lý. Một trong những đức tính tốt của người tinh tế là biết cách đối xử tốt với mọi người, có thái độ trang nhã, lịch sự trong các tình huống khác nhau. Họ luôn chú ý đến từng chi tiết, tỉ mỉ và cẩn trọng trong quyết định của mình, luôn để ý đến những thứ mà người khác không chú ý đến. Từ đó, người tinh tế hình thành lối sống và ứng xử phù hợp với môi trường và hoàn cảnh.

Dale Carnegie từng nói: “Khi giao tiếp với mọi người, hãy nhớ rằng bạn không phải đang nói chuyện và làm việc với một sinh vật của logic, mà với sinh vật của cảm xúc.”. Với chỉ số EQ (chỉ số trí tuệ cảm xúc) cao, người tinh tế sẽ có suy nghĩ khéo léo và biết cân nhắc trong hành động, đặc biệt là trong giao tiếp. Vì thế, người tinh tế “được lòng” người khác, mang đến cảm giác thoải mái và dễ chịu nhờ sự thấu hiểu và nắm bắt được tâm lý đối phương. Chẳng phải vì thế mà họ thường được đánh giá là có tầm ảnh hưởng với người xung quanh, dễ thành công trong cuộc sống đó sao?

[...] Trong cuộc sống, việc gặp được những người cư xử khéo léo, được trò chuyện và tiếp xúc với họ khiến chúng ta vô cùng thích thú. Tuy nhiên, bên cạnh những người tinh tế, cũng không ít người làm chúng ta e ngại khi giao tiếp vì cách hành xử kém duyên của mình. Đó là những người thường tìm lý do, viện cớ, đổ lỗi cho hành động sai trái của mình. Họ còn áp đặt suy nghĩ của bản thân lên người khác, thường trêu đùa thái quá, khiến người đối diện khó chịu.

(Theo Tinh tế là gì? Làm thế nào để trở thành người tinh tế, sâu sắc?,
Kim Hương, nguồn <https://voh.com.vn/song-dep/tinh-te-la-gi-473093.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Câu nói của Dale Carnegie có vai trò gì trong văn bản trên?

Câu 2. (4,0 điểm)

Dân gian có câu: “Lời nói gói vàng.”

Tuy vậy vẫn có những người hành xử kém duyên khi giao tiếp như văn bản đọc hiểu đã đề cập.

Em hãy viết bài văn để giải quyết vấn đề trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a column on a white background.

“Nhớ thương những món ăn quê hương là một loại kí ức
đẹp để vô vàn.”

(PGS.TS Trần Lê Hoa Tranh)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn (5,0 điểm)

*Con bây giờ thềm những bữa canh chua
Mà mẹ nấu trong ngày hè nắng cháy
Vị quê ơi, sao mà ngon đến vậy?
Đi suốt đời vẫn ngọt mãi trong tim...*

*Cá chạch đồng cha bắt được, mẹ rim
Con học về đã thơm từ đầu ngõ
Đêm quê hương, theo cha con xách giỏ
Cánh đồng xa, xiêu vẹo ánh trăng gầy...*

*Đêm giêng hai⁽¹⁾, thăm lặng cánh vạc bay
Trong cơn mưa kéo qua ngày giáp hạt⁽²⁾
Chẳng thể quên những năm nhà đói khát
Để bây giờ vẫn khắc khoải... trong mơ...*

*Thương ao làng, những năm tháng tuổi thơ
Theo chân anh, hôi⁽³⁾ con tôm, con cá
Kho tương gừng sao mà ngon đến lạ?
Xa quê rồi, đọng mãi vị nông cay...*

*Canh cua đồng, mẹ nấu với rau đay
Thêm cà muối, vị quê thành nỗi nhớ
Quê hương ơi! Bao tâm tình tuổi nhỏ
Gọi con về... thương nhớ một miền quê...*

(Hương vị quê nhà, Vũ Tuấn, Khúc ru quê,
NXB Hội Nhà văn, 2022)

Chú thích:

⁽¹⁾ *Giêng hai*: tháng Giêng và tháng Hai âm lịch, có thể hiểu là đầu năm.

⁽²⁾ *Giáp hạt*: thời kì lúa cũ ăn đã hết mà lúa mới chưa chín, ý chỉ giai đoạn vô cùng khó khăn.

⁽³⁾ *Hôi*: nhạt nhẽo những thứ còn sót lại.

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Quê hương với nhiều khó khăn, vất vả đã được tác giả tái hiện qua những hình ảnh nào? (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau: (0,75 điểm)

*Con bây giờ thèm những bữa canh chua
Mà mẹ nấu trong ngày hè nắng cháy
Vị quê ơi, sao mà ngon đến vậy?
Đi suốt đời vẫn ngọt mãi trong tim...*

c. Xác định tình cảm, cảm xúc tác giả đã thể hiện qua khổ thơ sau: (0,75 điểm)

*Thương ao làng, những năm tháng tuổi thơ
Theo chân anh, hôi con tôm, con cá
Kho tương gừng sao mà ngon đến lạ?
Xa quê rồi, đọng mãi vị nồng cay...*

d. Từ bài thơ trên, theo em, những món ăn đặc trưng cho từng vùng quê có giá trị như thế nào đối với mỗi người? (Viết trong khoảng 4 – 6 dòng) (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nghĩ của em về bài thơ *Hương vị quê nhà* (Vũ Tuấn).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Hằng năm, cứ đến độ tháng 10 âm lịch là người dân Trà Vinh lại nô náo chờ đón mùa cốm dẹp. Vào mùa lễ hội Oóc-om-boc của người

Khmer, cốm dẹp rất đắt hàng, trở thành một món ngon không thể thiếu trong mùa lễ hội của người dân nơi đây. Ông Thạch Sang, một người Khmer có kinh nghiệm làm cốm dẹp nhiều năm, trực tiếp tái hiện lại cảnh già cốm dẹp cho du khách khi đến Bảo tàng văn hoá dân tộc Khmer cho biết, cốm dẹp là một món ăn truyền thống của người Khmer. Ông Sang cho hay, nếp là nguyên liệu chính để làm cốm dẹp. Chính vì vậy mà vào tháng 10 âm lịch, khi mùa nếp chín tới thời điểm ngon nhất thì người Khmer mới làm cốm dẹp để giữ được hương vị ngon nhất của nếp. Cốm mới quét rất giòn và dẻo, ăn ngay cũng đã cảm nhận được hương vị đặc trưng, khoái nhất là mùi cám vẫn còn vương lại nơi đầu mũi.

Ông Sang cũng sẵn sàng hướng dẫn cho du khách các công đoạn làm cốm dẹp. Theo đó, đầu tiên phải rang nếp trong nồi đất. Đảo nếp cho đều, khi hạt nếp vừa giòn là chuyển vào cối đã giã. Hai người già cốm đứng đối diện nhau, mỗi người một tay cầm chày một tay cầm cây gạt, vừa giã vừa gạt cho hạt nếp dính chày rớt xuống cối để giã tiếp. Giã xong, cho cốm ra nia, sảy hết trấu rồi đem sàng để có được loại cốm ngon nhất. Sau đó trộn cốm với dừa nạo kèm đường cát trắng, trộn đều, để vậy trong vài giờ đồng hồ rồi dùng lá chuối gói lại thành từng nắm thưởng thức. Vị cốm sẽ rất thơm, béo mà mềm.

Cốm được bày ra trên lá chuối hoặc gói lại bằng lá chuối (Ảnh: Thanh Tuyên)

Những năm gần đây, tận dụng những giá trị văn hoá mang đậm bản sắc bản địa của người Khmer, tỉnh Trà Vinh đã thực hiện dự án Làng văn hoá du lịch Khmer, nằm cách trung tâm thành phố khoảng 3km. Bước chân vào làng, du khách sẽ được hoà mình vào nét đẹp độc đáo của nền văn hoá Khmer lâu đời, lan toả bằng hình thức du lịch cộng đồng.

(Theo Về Trà Vinh trải nghiệm làm cơm đẹp cùng người Khmer, Thanh Tuyền – Lê Thoa, nguồn <https://plo.vn/ve-tra-vingh-trai-nghiem-lam-com-dep-cung-nguoi-khmer-post558575.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong đoạn văn “Ông Sang cũng sẵn sàng hướng dẫn cho du khách ... Vị cơm sẽ rất thơm, béo mà mềm.”.

Câu 2. (4,0 điểm)

Nhà văn Thạch Lam đã viết về cơm như sau:

“Cơm không phải là thức quà của người vội; ăn cơm phải ăn từng chút ít, thong thả và ngấm ngấm. Lúc bấy giờ ta mới thấy thu lại cả trong hương vị ấy cái mùi thơm phức của lúa mới, của hoa cỏ dại ven bờ: trong màu xanh của cơm, cái tươi mát của lá non, và trong chất ngọt của cơm, cái dịu dàng thanh đạm của loài thảo mộc.”

(Trích Hà Nội băm sáu phố phường, NXB Đời nay, Hà Nội, 1943)

Từ nội dung văn bản đọc hiểu ở phần II, kết hợp cùng những trải nghiệm cá nhân, em hãy viết bài văn nghị luận để trả lời cho câu hỏi sau: “Trong cuộc sống tất bật hối hả hiện nay, chúng ta có cần thiết phải gìn giữ nhã thú thưởng thức một món ăn nào đó như Thạch Lam đã miêu tả hay không?”.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

*“Nơi hầm tối lại là nơi sáng nhất
Nơi con nhìn ra sức mạnh Việt Nam”*

(Nhà thơ Dương Hương Ly)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn (5,0 điểm)

“To be or not to be – Tồn tại hay không tồn tại”

*Hẹn đưa anh về làng em – địa đạo⁽¹⁾
Mà hôm nay mới được cùng nhau
Kể anh nghe về tấm lòng thom thảo
Người Vĩnh Linh⁽²⁾ từng có một thời đau*

*Có lời ru chôn dưới đáy lòng sâu
Có tiếng oa oa vọng từ lòng đất
Có nụ cười xưa mặn mòi nước mắt
Có mái tóc xanh nay đã trắng màu*

*Con trẻ hôm nay còn thấy nỗi đau
Dù nụ cười tươi như hoa mới nở
Bắt tay chào cựu chiến binh người Mỹ
Mẹ tôi xưa sinh ra ở chốn này*

*Người cựu chiến binh tìm đến nơi đây
Mới thấu hiểu lòng sâu đâu địa ngục
Lòng đất kia luôn là điều rất thực
Vết tích đạn bom, sức mạnh sống còn*

*Anh và em vào lòng đất cùng ông
Tay nắm tay hận thù xưa xưa hết
Mắt ông ấy sáng lên điều mới biết
Người Việt Nam tồn tại thế này ư?*

(Phỏng theo *Về địa đạo Vĩnh Mốc*, Trần Hoài Thắm,
nguồn <https://tapchicuaviet.vn/tho/ve-dia-dao-vinh-moc-9174.html>)

Chú thích:

⁽¹⁾ *Địa đạo*: tức địa đạo Vĩnh Mốc, địa danh lịch sử thuộc xã Vĩnh Thạch (Quảng Trị), là một trong những công trình kiến trúc quân sự kì vĩ dưới lòng đất, ra đời trong thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

⁽²⁾ *Vĩnh Linh*: một huyện của tỉnh Quảng Trị, nổi tiếng với hệ thống địa đạo và làng hầm phân bố khắp 15/22 xã, thị trấn của địa phương, thể hiện ý chí bám trụ chiến đấu bảo vệ quê hương và giữ thông mạch máu ra tiền tuyến.

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Văn bản trên được viết theo thể thơ gì? (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Mắt ông ấy sáng lên điều mới biết
Người Việt Nam tồn tại thế này u?*

c. Tác giả đã thể hiện tình cảm, cảm xúc gì trong bài thơ? (0,75 điểm)

d. Em hãy nêu những việc cần làm để thể hiện sự trân trọng đối với địa đạo Vĩnh Mốc nói riêng và những di tích lịch sử nói chung. (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nghĩ của em về bài thơ *Về địa đạo Vĩnh Mốc* (Trần Hoài Thắm).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Đại diện khu di tích lịch sử địa đạo Phú Thọ Hoà cho biết, ngày 23/9/1945, cuộc kháng chiến của nhân dân Nam Bộ bắt đầu, ý đồ của giặc Pháp là tiêu diệt hết lực lượng và cơ sở cách mạng quanh vành đai thành phố. Để đối phó với hoạt động của địch, tại xã Phú Thọ Hoà, uỷ ban kháng chiến xã Phú Thọ Hoà được thành lập. Các cán bộ, chiến sĩ nhận định cuộc kháng chiến sẽ lâu dài, gay go, vì vậy, đã chủ trương xây dựng và phát triển hệ thống đường giao thông hào, đào địa đạo chiến để cán bộ và lực lượng vũ trang bám đất, bám dân chiến đấu, giữ vững cơ sở cách mạng, làm bàn đạp tấn công vào thành phố.

[...] Địa đạo Phú Thọ Hoà đầu tiên chỉ là những chiếc hầm ếch, loại hầm ngõ cụt khó thoát và chỉ vừa một người chui. Dần dần được cải tiến thành đường hầm xe lửa 2 ngăn và tiếp tục phát triển thành hệ thống địa đạo liên xã kéo dài trên 10 km. Địa đạo có 2 tầng được đào sâu dưới lòng đất đến 4 m. Trong đó, có 3 hầm đào rộng, có thể chứa được 7 người hoặc chứa lương thực, vũ khí. Lòng địa đạo cao 1 m, rộng 0,6 – 0,8 m, dài gần 700 m, hai bên có nhiều ngách đi sang nhiều hướng khác nhau. Trong lòng hầm cứ khoảng 20 m thì có 1 vách ngăn, ở giữa có khoét 1 lỗ đường kính 0,5 m, vừa một người chui qua và cứ thế nối tiếp nhau đi từ áp này sang áp khác. Cách thức đào hầm từ hai điểm ở đầu, hai tổ đào thẳng về điểm trung tâm. Điều đặc biệt thú vị là từ 2 đầu làm sao mà định hướng cho đúng để đào cho đúng đến điểm trung tâm mà cái thời không hề có công nghệ định hướng hỗ trợ.

Cũng theo đại diện di tích này, trong 9 năm kháng chiến chống Pháp, địa đạo đã che giấu hàng ngàn cán bộ chiến sĩ cách mạng như: chi đội 12, tiểu đoàn Ký Con, Ngô Gia Tự, biệt động thành... Đồng thời, đây là nơi đảm bảo cho nhiều cán bộ quân dân chính Đảng các cấp về nội thành hoạt động dùm chân tại đây. Sau năm 1954, người dân Phú Thọ Hoà bước vào giai đoạn kháng chiến chống Mỹ, địa đạo Phú Thọ Hoà một lần nữa bị quân đội Mỹ càn quét nhằm tìm và tiêu diệt lực lượng cách mạng. Từ năm 1967 – 1975, địa đạo không còn được sử dụng làm nơi ém quân nhưng các hầm bí mật vẫn được sử dụng để phục vụ làm cơ sở hoạt động bí mật. Tuy nhiên, về sau này, đoạn địa đạo dài 10 km đã không còn. Đến năm 1985, quận Tân Bình đã phục chế một đoạn địa đạo dài khoảng 100 m trong khuôn viên hơn 4.000 m². Đến năm 1996, nơi đây được Bộ Văn hoá – Thông tin xếp hạng di tích lịch sử cấp Quốc gia.

(Dẫn theo Ngoài Củ Chi, ngay giữa TP.HCM từng có một đường hầm dài gần 10 km ít ai biết, Phạm Hữu, nguồn <https://thanhnien.vn/ngoai-cu-chi-ngay-giua-tphcm-tung-co-mot-duong-ham-dai-gan-10-km-it-ai-biet-185250416135514641.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Bộ phim *Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối*⁽¹⁾ khi được công chiếu trên toàn quốc thu hút rất nhiều thanh niên đến xem, bình luận sôi nổi trên các diễn đàn.

Dẫu vậy, không ít nhận định cho rằng chẳng qua đó cũng chỉ là các bạn trẻ thích sống theo phong trào, chạy theo xu hướng đang được xã hội quan tâm.

Từ gợi dẫn trên, hãy viết bài văn nghị luận để trao đổi với những người có nhận định trên.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⁽¹⁾ Bộ phim được công chiếu vào tháng 4/2025 do đạo diễn Bùi Thạc Chuyên thực hiện, lấy cảm hứng từ những sự kiện có thật sau năm 1967, kể về một tiểu đội du kích 21 người chiến đấu ở khu vực Củ Chi, làm nhiệm vụ bám trụ, giữ địa bàn, và sau đó phải đảm nhận công việc bảo vệ, giữ bí mật cho nhóm tình báo chiến lược thu thập và truyền thông tin.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

“Ai qua nơi đây có thấy tiếng ca
Cuộc đời vui mới sáng trong lòng ta”

(Nhạc sĩ Vũ Thanh)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

*Dịp lễ này, mời em ghé về thăm
Đến Bà Rịa, cổng chào anh đón đợi
Những nhà ngói đỏ tươi trên phố mới
Mảnh sân vườn mát rượi bóng sa kê.*

*Người ở phương xa, cuộc sống bộn bề
Đô thị phồn hoa ồn ào xe cộ
Chỉ mong có dịp một lần quá bộ
Thăm Vũng Tàu Bà Rịa ngắm biển xanh.*

*Nghỉ lễ này em về nhé... cùng anh
Hóng gió sớm mát lành trên đồng lúa
Nghe sáo diều vi vu chiều nắng ủa
Bao tin yêu chan chứa tựa bao giờ.*

*Bãi Trước biển xanh quyến rũ đợi chờ
Những con tàu lững lờ về cập bến
Chiều hoàng hôn bao lúa đôi hẹn đến
Thủ thi bên nhau trao gửi tâm tình.*

*Bãi Sau rì rào sóng gọi bình minh
Như mời gọi bao bạn mình xuống tắm
Ta vờn sóng, sóng vỗ về say đắm
Muối vô tình hôn mặn thấm làn da.*

*Biển hiền hoà biển vốn dã thiết tha
Em về nhé sóng khát khao lâu lắm
Người Bà Rịa sống nghĩa tình đậm thắm
Lòng mênh mông xa thăm biển Vũng Tàu.*

(Phỏng theo Bà Rịa Vũng Tàu, Xuân Pháo, nguồn <https://voh.com.vn/song-dep/tho-ve-vung-tau-497419.html>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Căn cứ nào cho em biết “biển” là hình ảnh nổi bật trong bài thơ?
(0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ sau: (0,75 điểm)

*Dịp lễ này, mời em ghé về thăm
Đến Bà Rịa, cổng chào anh đón đợi
Những nhà ngói đỏ tươi trên phố mới
Mảnh sân vườn mát rượi bóng sa kê.*

c. Tác giả đã thể hiện tình cảm, cảm xúc gì trong bài thơ? (0,75 điểm)

d. Nếu em là người ở một địa phương khác, sau khi đọc bài thơ này, điều gì sẽ thôi thúc em đến thăm Bà Rịa – Vũng Tàu? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Bà Rịa Vũng Tàu* (Xuân Pháo).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội
(5,0 điểm)

Thành phố Hồ Chí Minh (TP.HCM) sau sáp nhập: Khai thác thế mạnh từ biển

Theo *Sở Du lịch TP.HCM*, sau hợp nhất, Thành phố có đường bờ biển dài, kết nối từ Cần Giờ đến Vũng Tàu, ôm trọn vịnh Gành Rái. Du lịch biển, vốn chỉ có rừng ngập mặn Cần Giờ nay đã được bổ sung gần

100 km bãi biển xinh đẹp trải dài từ Vũng Tàu đến Long Hải, Hồ Tràm, Bình Châu và Côn Đảo. Bên cạnh đó là Khu Bảo tồn thiên nhiên Bình Châu – Phước Bửu và Vườn Quốc gia Côn Đảo rất phù hợp với du lịch sinh thái dưới tán rừng kết hợp nghiên cứu, học tập.

[...] Phó Chủ tịch Hiệp hội Du lịch TP.HCM Võ Thành Mỹ đánh giá hợp nhất về mặt địa lý đồng nghĩa với việc hoà chung một cơ chế phát triển. Siêu đô thị TP.HCM sẽ tập hợp năng lực tốt hơn trong việc định vị các điểm mạnh để dồn mũi nhọn phát triển vào đúng trọng tâm, trọng điểm. Không chỉ dừng lại ở thế mạnh nghỉ dưỡng biển, du lịch Bà Rịa – Vũng Tàu đang chuyển mình mạnh mẽ theo hướng đa dạng loại hình từ du lịch sinh thái, văn hoá – tâm linh đến du lịch thể thao biển.

[...]

Trung tâm du lịch biển đẳng cấp quốc tế

Với nguồn lực kinh tế dồi dào, thị trường nội tỉnh khổng lồ và sự đồng bộ về hạ tầng, TP.HCM đang đặt mục tiêu biến vùng biển phía Đông trở thành trung tâm du lịch biển đẳng cấp quốc tế.

Để hiện thực hoá tầm nhìn này, ngay sau khi hợp nhất, Sở Du lịch TP.HCM đã tổ chức khảo sát và các doanh nghiệp lữ hành đề xuất 15 chương trình du lịch mới, trong đó nhấn mạnh đến du lịch làng nghề truyền thống, du lịch sinh thái rừng ngập mặn và du lịch biển, đảo.

[...] Định hướng về phát triển của TP.HCM trong giai đoạn tới, Báo cáo chính trị Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 – 2030 cũng đã xác định: đẩy mạnh thu hút đầu tư phát triển các điểm đến du lịch hàng đầu châu Á, với nhiều sản phẩm chất lượng cao, đa dạng, hiện đại, mang đậm bản sắc văn hoá truyền thống; phát triển du lịch kết hợp chăm sóc sức khoẻ; xây dựng trung tâm hội chợ – triển lãm quốc tế, trung tâm thời trang mang tầm khu vực. Cùng với đó, Thành phố đẩy nhanh xây dựng các trung tâm du lịch sinh thái biển và nghỉ dưỡng cao cấp; hướng đến định vị Thành phố là trung tâm du lịch biển đẳng cấp quốc tế, điểm đến xanh, thông minh, kết hợp bảo tồn với phát triển. Thành phố tập trung phát triển trung tâm du lịch sinh

thái – nghỉ dưỡng cao cấp phù hợp tiềm năng, lợi thế, định vị là điểm đến quốc tế xanh, thông minh, kết hợp bảo tồn với phát triển. Sự hợp nhất địa lí và kinh tế đã kiến tạo một siêu đô thị biển với tiềm lực du lịch chưa từng có. TP.HCM mới không chỉ sở hữu đường bờ biển dài, đa dạng sản phẩm nghỉ dưỡng cao cấp mà còn có nguồn lực tài chính và thị trường nội “khủng”. Với sự đồng bộ trong đầu tư hạ tầng giao thông kết nối và nỗ lực định vị thương hiệu quốc tế, du lịch biển nơi đây đang đứng trước thời khắc cất cánh. Các chiến lược cụ thể, từ phát triển sản phẩm chuyên biệt đến xây dựng môi trường du lịch thân thiện và an toàn tại từng địa phương đang được triển khai mạnh mẽ, hứa hẹn biến vùng biển phía Đông thành trung tâm du lịch hàng đầu châu Á trong tương lai gần.

(Dẫn theo Biển TP.HCM sau sáp nhập tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu có thể mạnh tầm quốc tế, có đảo Khi, có đặc khu đẹp mê ly thế này đây, Huỳnh Sơn, nguồn <https://danviet.vn/bien-tphcm-sau-sap-nhap-tinh-ba-ria-vung-tau-co-the-manh-tam-quoc-te-co-dao-khi-co-dac-khu-dep-me-ly-the-nay-day-d1372752.html>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của những cụm từ “trung tâm du lịch biển đẳng cấp quốc tế”, “siêu đô thị biển”, “đang đứng trước thời khắc cất cánh” được sử dụng trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Ngày 1/7/2025, bộ máy chính quyền địa phương hai cấp tại 34 tỉnh, thành phố – một chỉnh thể hành chính mới của đất nước – chính thức được khởi động. Bước đi lịch sử “sắp xếp lại giang sơn” có ý nghĩa chiến lược này dù đã và sẽ đối mặt với nhiều thử thách nhưng vẫn mang lại nhiều kì vọng tích cực.

Viết bài văn nghị luận về nhận thức đúng đắn cần có của giới trẻ đối với bước đi lịch sử này; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn học sinh tận dụng tốt nhất lợi thế của vấn đề sáp nhập địa phương ở TP.HCM hiện nay.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a single column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a column across the page.

TAY NGƯỜI BIỂN ĐẤT THÀNH HOA

“Với màu men biển ảo đặc sắc, hoạ tiết tinh xảo, gốm sứ Bình Dương không chỉ phục vụ đời sống mà còn là nơi lưu giữ hồn cốt văn hoá dân tộc Việt.”

(Nhà báo Sơn Nghĩa)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn nghị luận văn học (5,0 điểm)

*Vốn từ đất, nước mà ra
 Công lao trí tuệ tài hoa con người
 Nồng nàn ngọn lửa hồng tươi
 Muôn hình vạn trạng dân tộc đời sắc hoa
 Tay ai mềm mại mượt mà
 Truyền cho đất của quê ta tâm hồn
 Ngũ hành biến hoá xoay tròn
 Góp vào kho báu vẫn còn dài lâu
 Lung linh rực rỡ sắc màu
 Tô thêm cuộc sống đẹp giàu cao sang
 Ngẫm câu: “Chớ bỏ ruộng hoang”
 Bàn tay nặn đất biển vàng thành thơ
 Gốm sứ ơi, tự bao giờ
 Đi vào đời sống đơn sơ mỗi nhà
 Nồi, niêu, bát, đĩa, ấm trà...
 Bình vôi, chum nước, vại cà, chĩnh tương...
 Tự hào gốm sứ quê hương
 Cùng vươn cánh vượt đại dương làm giàu
 Đất người gắn bó cùng nhau
 Từ hồng hoang đến mai sau vẫn còn.*

(Phỏng theo *Gốm sứ quê hương*, Nguyễn Hữu Huống,
 nguồn <https://voh.com.vn/song-dep/tho-ve-binh-duong-505134.html>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm trong bài thơ từ ngữ nói về những yếu tố góp phần tạo thành sản phẩm gốm sứ. (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

Ngẫm câu: “Chớ bỏ ruộng hoang”

Bàn tay nặn đất biến vàng thành thơ

c. Tác giả đã thể hiện tình cảm, cảm xúc gì trong bài thơ? (0,75 điểm)

d. Sau khi đọc bài thơ, điều gì khiến em tự hào nhất về sản phẩm gốm Bình Dương? Vì sao? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nội dung chủ đề hoặc những nét đặc sắc về hình thức nghệ thuật của bài thơ *Gốm sứ quê hương* (Nguyễn Hữu Huông).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Ở Bình Dương, các hiện vật gốm đã được tìm thấy trong di chỉ khảo cổ Cù Lao Rùa có niên đại từ 3.500 năm – đến 3.000 năm cách ngày nay. Theo chiều dài của lịch sử, ở mỗi giai đoạn, nghề gốm và sản phẩm gốm đã mang trên mình những dấu ấn lịch sử, văn hoá, nghệ thuật và sự sáng tạo của đất và người Bình Dương. Những năm 1930, sản phẩm gốm của Bình Dương đã đầy ắp ở những bến thuyền để vận chuyển đi khắp nơi trong cả nước.

Sản phẩm gốm đã có mặt trong mọi phương diện của cuộc sống: từ đôn gốm, bình gốm trang trí trong những ngôi nhà giàu có cho đến bữa cơm gia đình người Việt hay trong những cuộc “đổi ẩm” thanh tao...

Từ điều kiện tự nhiên ưu đãi về nguyên liệu cộng với tinh thần chịu thương chịu khó không ngừng sáng tạo, Bình Dương đã sớm sở hữu những làng gốm nổi tiếng như: Tân Phước Khánh, Lái Thiêu, Chánh Nghĩa.

[...] Vào khoảng những năm 1840 – 1850, có ba lò gốm xuất hiện đầu tiên ở đất Thủ Dầu Một, sau đó, nghề gốm dần định hình và phát triển thành làng nghề đông đúc cho đến ngày nay. Một trong ba lò gốm đầu tiên xuất hiện đó là: lò Vương Lương mà dân gian thường gọi là lò “Ông Tía”. Ông tía là tên của một con rạch nằm cạnh lò gốm, lò được xây trên ngọn đồi thấp bên cạnh Rạch Vàm ông Tía, rất thuận tiện cho việc vận chuyển sản phẩm ra sông Sài Gòn. Ba làng nghề gốm ở Bình Dương có một nét chung là cùng xuất hiện vào khoảng giữa thế kỉ XIX, chủ nhân cùng là những lưu dân người Hoa từ miền duyên hải Trung Hoa sang Việt Nam định cư, sinh sống (hiện nay cũng có khoảng vài chục lò gốm có chủ là người Việt, nhưng đa số chủ lò gốm vẫn là người Việt gốc Hoa).

Xuất phát từ nguồn gốc của các chủ nhân lò gốm đến Bình Dương từ các địa phương khác nhau, từ các tộc người khác nhau nên đã hình thành các trường phái gốm sứ khác nhau:

Trường phái Quảng (đa số chủ lò gốm ở Quảng Đông): Nét nổi bật của trường phái này là sử dụng men có nhiều màu sắc, hoa văn trang trí trên sản phẩm đẹp, cách điệu và trang nhã. Sản phẩm làm ra gồm có các loại tượng trang trí, các loại chậu hoa, đôn voi...

Trường phái Triều Châu (chủ lò gốm Triều Châu, đa số là người Họ): Trường phái này thường sử dụng men màu xanh trắng, có nét vẽ đa dạng, phong phú, hoa văn bình dị, các cảnh sơn thủy hữu tình, hình ảnh các con vật như: rồng, gà, cá hoặc cây tre, tùng, bách có tính nghệ thuật gợi cảm. Sản phẩm làm ra đa số là đồ gia dụng phục vụ cho nhu cầu trong đời sống con người hằng ngày như: chén, đĩa, tô, tộ, các loại bình cắm hoa...

Trường phái Phúc Kiến (chủ nhân có gốc Phước Kiến): Sản phẩm đa số sử dụng men màu nâu đen, da lươn, hoa văn trang trí đơn giản, cách tạo hình sản phẩm đa dạng, dáng đẹp, sinh động. Các sản phẩm tiêu biểu cho trường phái này như: ché đựng rượu, lu, vại chứa nước, các đồ dùng nhỏ như hũ, chậu...

Trong những năm 1950, 1960, Bình Dương nổi tiếng với thương hiệu Thành Lễ mang phong cách mỹ thuật hiện đại đậm chất văn hoá Việt tiệp cận nghệ thuật toàn cầu. Và, đã chinh phục được những thị trường khó tính như: Pháp, Mỹ, Đức... Sự sáng tạo và đột phá của phong cách Thành Lễ đã giúp gốm sứ Bình Dương vươn mình ra thế giới.

Vào cuối thế kỉ XX và đầu thế kỉ XXI, gốm sứ Bình Dương bước vào thời kì công nghiệp hiện đại, đổi mới công nghệ – kĩ thuật, mở rộng thị trường tiêu thụ quốc tế, nổi bật là gốm sứ Minh Long, đại diện cho dòng sản phẩm gốm sứ mỹ nghệ cao cấp được người tiêu dùng trong và ngoài nước đặc biệt yêu thích.

Ngày nay, các trường phái gốm sứ hầu như không còn có sự phân định rõ ràng như trước kia, bởi lí do có sự phát triển về công nghệ, thị trường yêu cầu, nên các trường phái đã có sự pha trộn, xâm nhập lẫn nhau. Theo nhu cầu của thị trường, các nghệ nhân gốm đã liên tục cải tiến mẫu mã, đổi mới công nghệ. Đi đầu trong việc đổi mới này có thể kể đến thương hiệu gốm sứ Minh Long, Cường Phát, Nam Việt,...

(Dẫn theo Điểm đến du lịch làng nghề – gốm sứ Bình Dương, nguồn <https://dulichbinhduong.org.vn/du-lich/diem-den-du-lich-lang-nghe-gom-su-binh-duong/ct>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Nêu tác dụng của cách trình bày thông tin được sử dụng trong văn bản.

Câu 2. (4,0 điểm)

Bình Dương ngoài làng nghề gốm sứ còn có làng nghề sơn mài Tương Bình Hiệp; làng nghề làm bánh tráng, bánh hỏi An Thạnh; làng mộc chạm khắc Phú Thọ;... Bà Rịa – Vũng Tàu có làng nghề làm nước mắm ở Phước Hải, Long Hải, Bến Đá, làng nghề chế biến hải sản (Phước Tỉnh, Bình Châu,...). Thành phố Hồ Chí Minh cũng có làng nghề làm nhang ở Bình Chánh, Hóc Môn; làng nghề bánh tráng Phú Hoà Đông; làng hoa kiểng Tân Quy Đông – Tân Thông Hội,... Những địa danh này đều là nơi lưu giữ kĩ năng nghề truyền thống, dần trở thành điểm

đến trải nghiệm văn hoá đáng nhớ. Tuy nhiên, giới trẻ hiện nay lại chưa quan tâm đúng mức đến giá trị của những làng nghề truyền thống.

Viết bài văn nghị luận bàn về vấn đề trên; từ đó, đề xuất giải pháp để giúp các bạn học sinh gắn kết chặt chẽ hơn với những làng nghề truyền thống ở địa phương.

BÀI LÀM

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 25 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, arranged in a vertical column across the page.

“Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay.”

(Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng)

I. Đọc hiểu văn bản văn học và viết đoạn văn (5,0 điểm)

*Đất nước tôi sáng ngời trang lịch sử
Một nước nghèo lạc hậu bị xâm lăng
Bao tháng ngày xưa sống trong tủi khổ
Đã vùng đứng lên đòi lại công bằng*

*Biểu tượng núi sông – cờ đỏ sao vàng
Hiên ngang pháp phớ toàn dân đoàn kết
Muôn triệu trái tim ào ào như lốc
Đòi lại áo cơm giành lấy mùa xuân*

*Sáng Ba Đình, Người ra mắt toàn dân
Đọc bản Tuyên ngôn khai sinh đất nước
Nước Việt Nam ta Tự do – Độc lập
Làm chủ cuộc đời làm chủ giang sơn*

*Toàn Đảng toàn dân bước tiếp chặng đường
Quét sạch ngoại xâm, nước nhà giành lại
Trận Điện Biên Phủ oai hùng vang dội
Thống nhất nước nhà Đại Thắng Mùa Xuân*

*Đã hết thật rồi kiếp sống tối tăm
Ta cùng ôn lại tháng năm thuở trước
Bao nhiêu thành quả hôm nay có được
Sức mạnh quật cường, ý chí toàn dân.*

(Phỏng theo *Đất nước tôi*, Nguyễn Ngọc Thành,
nguồn <https://vanchuongthanhphohochiminh.vn/mua-thu-bat-diet-chum-tho-nguyen-ngoc-thanh>)

Câu 1. (3,0 điểm)

a. Tìm những từ ngữ trong bài thơ gắn với một số sự kiện lịch sử quan trọng của đất nước. (0,5 điểm)

b. Nêu tác dụng của 01 biện pháp tu từ được sử dụng trong hai dòng thơ sau: (0,75 điểm)

*Muôn triệu trái tim ào ào như lốc
Đòi lại áo cơm giành lấy mùa xuân*

c. Tác giả đã thể hiện tình cảm, cảm xúc gì trong bài thơ? (0,75 điểm)

d. Vào dịp kỉ niệm những sự kiện lịch sử quan trọng của đất nước, theo em, học sinh có thể thực hiện những việc làm ý nghĩa nào? (1,0 điểm)

Câu 2. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) nêu cảm nghĩ của em về bài thơ *Đất nước tôi* (Nguyễn Ngọc Thành).

II. Đọc hiểu văn bản thông tin và viết bài văn nghị luận xã hội (5,0 điểm)

Sáng mừng 2 tháng 9 năm 2025, Quảng trường Ba Đình lại một lần nữa chứng kiến thời khắc lịch sử. Tám mươi năm sau mùa thu 1945, Việt Nam đã kỉ niệm Quốc khánh bằng một đại lễ choáng ngợp, vừa trang nghiêm, vừa rực rỡ, vừa thắm đẫm niềm tự hào dân tộc.

Tiếng nhạc hùng tráng mở màn cho lễ diễu binh – diễu hành có quy mô lớn chưa từng có. Hơn ba vạn người, trong đó có các khối quân đội, công an, lực lượng dân quân, thanh niên, học sinh, đồng loạt bước đều trên quảng trường lịch sử. Trên bầu trời, những phi đội máy bay chiến đấu, trực thăng vận tải và trực thăng vũ trang vạch những đường bay đầy uy lực, như khắc hoạ sự trưởng thành vượt bậc của lực lượng quốc phòng. Dưới mặt đất, từng đoàn xe cơ giới và khí tài hiện đại nối tiếp nhau đi qua, trong tiếng reo vang không ngớt của hàng vạn người dân. Khán đài đỏ rực cờ hoa, phố phường Hà Nội ngập tràn sắc đỏ sao vàng, tạo nên một khung cảnh choáng ngợp chưa từng có.

Đặc biệt, lần đầu tiên trong lịch sử Quốc khánh, lễ diễu binh còn có sự tham gia của lực lượng thủy quân trên biển. Từ Vịnh Hạ Long và vùng biển miền Trung, các tàu hải quân hiện đại, thủy quân lục chiến, và các đội hình đặc nhiệm trên biển đã tiến hành diễu binh hoành tráng. Hình ảnh cột nước dựng lên từ những con tàu rẽ sóng, lá cờ đỏ sao vàng tung bay giữa biển trời được truyền hình trực tiếp về Quảng trường Ba Đình, khiến hàng vạn người có mặt tại Thủ đô như vỡ òa. Trời, biển và đất liền cùng hoà vào một bản giao hưởng của sức mạnh, cho thấy thế đứng toàn diện của Tổ quốc – từ biên giới đến hải đảo.

[...]

Không khí hân hoan tràn ngập trong cả nước. Tại Hà Nội, từ nhiều ngày qua, từng con phố của Thủ đô đã rực rỡ cờ hoa, từng ban công ngập sắc đỏ, từng dòng người nối dài đến Ba Đình. Trẻ em khoác áo đỏ sao vàng, tung bay cờ nhỏ trong tay; người già đôi mắt xúc động; giới trẻ thì ghi lại khoảnh khắc bằng điện thoại, chia sẻ tức thì lên mạng xã hội. Ở TP.HCM, Đà Nẵng, Huế, Cần Thơ, ... người dân đổ ra đường với những màn diễu hành, múa hát, những lễ hội văn hoá, tất cả tạo thành bầu không khí tràn ngập niềm vui. Ở các vùng nông thôn, miền núi, đồng bào quây quần bên màn hình lớn, bên những chiếc điện thoại kết

nói với các nền tảng mạng xã hội để đổi theo từng hình ảnh trực tiếp từ Quảng trường Ba Đình, để cùng chung nhịp thở tự hào. Cả nước như cùng một nhịp thở, một nhịp tim, ngân vang hai tiếng “Việt Nam”. Đại lễ diễu binh, diễu hành kỉ niệm 80 năm Quốc khánh, 80 năm hành trình Độc lập – Tự do – Hạnh phúc thực sự là ngày hội non sông, là lễ hội của Nhân dân, do Nhân dân và vì Nhân dân.

Trong không khí trang nghiêm và xúc động ấy, Tổng Bí thư Tô Lâm đã gửi đi thông điệp mạnh mẽ: “Không lực cản nào có thể ngăn bước dân tộc ta trường tồn và phát triển; không thế lực nào có thể khuất phục được ý chí quật cường và khát vọng vươn lên của nhân dân Việt Nam.”. Thông điệp ấy vang vọng như một tuyên ngôn của thời đại – khẳng định bản lĩnh Việt Nam trước mọi thử thách, đồng thời thắp sáng niềm tin vào tương lai.

Tám mươi năm qua, dân tộc ta đã đi từ những ngày tháng đói nghèo, chiến tranh đến độc lập, thống nhất, rồi đổi mới và hội nhập quốc tế. Mỗi bước đi đều in dấu sức mạnh đại đoàn kết và ý chí vươn lên của dân tộc.

(Dẫn theo Thông điệp về khát vọng hùng cường từ đại lễ 80 năm Quốc khánh, Nguyễn Sĩ Dũng, nguồn <https://baochinhphu.vn/thong-diep-ve-khat-vong-hung-cuong-tu-dai-le-80-nam-quoc-khanh-102250903065340924.htm>)

Câu 1. (1,0 điểm)

Vì sao có thể xem sự tham gia của lực lượng thủy quân trên biển trong lễ diễu binh là thông tin đặc biệt quan trọng của bài viết?

Câu 2. (4,0 điểm)

Trong hai cuộc kháng chiến thần thánh chống Pháp và chống Mỹ của dân tộc, nhiều tấm gương đoàn viên đã ngã xuống như Lý Tự Trọng, Lê Thiệu Huy, Lê Gia Đình, mười nữ thanh niên xung phong ở Ngã ba Đồng Lộc,...

Hình ảnh các em học sinh, thanh niên tình nguyện trong màu áo xanh đoàn viên tích cực dọn dẹp môi trường, đảm bảo an ninh trật tự

